

Kirkon keskusrahasto 2013

Kirkon keskusrahaston tasekirja 31.12.2013

Tilintarkastajien kertomus 31.12.2013

Kirkon keskusrahaston eläkerahaston johtokunnan toimintakertomus 2013

Vastuullisen sijoittamisen toimintakertomus 2013

KiEL eläkemenoennuste ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkevastuu
31.12.2012 ja 31.12.2013

KIRKKOHALLITUS †

SISÄLLYS

KIRKON KESKUSRAHASTON TASEKIRJA 31.12.2013.....1	1
(Hyväksytty kirkkohallituksen täysistunnossa 25.2.2014)	
TILINTARKASTAJIEN KERTOMUS 31.12.2013.....44	44

LIITEET

1. Kirkon keskusrahaston eläkerahaston johtokunnan toimintakertomus 201345	45
(Hyväksytty eläkerahaston johtokunnassa 29.1.2014)	
2. Vastuullisen sijoittamisen toimintakertomus 2013.....50	50
(Hyväksytty eläkerahaston johtokunnassa 29.1.2014)	
3. KiEL eläkemenoennuste ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkevastuu	
31.12.2012 ja 31.12.2013 (Valtiokonttori 16.12.2013)54	54

Kirkon keskusrahasto
Satamakatu 11
00160 HELSINKI
Y-tunnus 0118950-3

KIRKON KESKUSRAHASTO

TASEKIRJA 31.12.2013

KIRKON KESKUSRAHASTO
TASEKIRJA 31.12.2013

	sivu
Sisällys	
Toimintakertomus vuodelta 2013	2
Tilinpäätös 31.12.2013	16
Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2013	16
Tase 31.12.2013	17
Investointiosa 2013 ja sen toteutumavertailu	19
Rahoituslaskelma 1.1.-31.12.2013 ja sen toteutumavertailu	20
Tuloslaskelman 1.1.-31.12.2013 toteutumavertailu	21
Liitetiedot	
1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	25
2. Tuloslaskelman liitetiedot	26
3. Taseen liitetiedot	31
4. Vastuusitoumukset	38
5. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet	39
6. Omistusyhteisyritykset	40
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus	41
Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	42

KIRKON KESKUSRAHASTO
TOIMINTAKERTOMUS
1.1. – 31.12.2013

1. Yleistä taloudesta

Yleistä taloudesta

Alkuvuodesta 2013 globaali suhdanne näytti voimistumisen merkkejä. Positiivista kehitystä tuki erityisesti keskuspankkien mittavat tukitoimet, joiden odotettiin jatkuvan vielä pitkään ja jopa lisääntyvän. Talouksista vahvimmassa iskussa olivat Yhdysvallat ja Kiina, Euroopassa sekä kehittyvillä markkinoilla talouden aktiviteetti ei kuitenkaan näyttänyt vielä piristymisen merkkejä. Toukokuussa Yhdysvaltain keskuspankki (FED) ilmoitti harkitsevansa rahapoliittisten tukitoimien laimentamista tulevien kuukausien aikana, koska talous näytti olevan hyvällä elpymisuralla. Pelko likviditeetin vähentymisestä ja korkojen noususta käänsi markkinat voimakkaaseen laskuun. Kesän kuluessa parantuneet taloustilastot ja huolet mm. Kiinan kasvun hidastumisesta alkoivat kuitenkin väistyä. Loppuvuotta kohden usko Euroopan, Yhdysvaltain ja Kiinan talouksia kohtaan vahvistui.

Euroalueen kuusi vuosineljänneistä kestänyt taantuma näyttäisi olevan päättymässä ja euroalue on kääntymässä Valtiovarainministeriön (19.12.2013) mukaan hyvin hitaaseen kasvuun. Hitaan kasvun taustalla on toipuminen velka- ja finanssikriisin vaikutuksista. Kasvua vaimentavat useiden jäsenvaltioiden heikko kilpailukyky sekä teollisuusmaiden tuontikysynnän heikkous. Talous- ja rahoituskriisien kanssa painivien maiden taloudet kääntyvät vain hitaaseen kasvuun vuonna 2014, mutta esimerkiksi Espanjan vienti on vahva. Toisaalta Euroalueen talouksien toipuminen velka- ja finanssikriisistä saattaa olla ennustettuaakin hitaampaa ja pankkisektorin tila voi olla arvioitua heikompi, joten hauras kasvu saattaa jopa johtaa kriisin uudelleen leimahtamiseen.

Suomen talouden kohdalla tilanne näyttää edelleen synkältä. Valtiovarainministeriön arvion mukaan (19.12.2013) vuonna 2013 talous supistui – 1,2 % ja vuonna 2014 päästään vain maltilliseen 0,8 prosentin kasvuun. Työmarkkinoiden tilanne on pysynyt suhdannetilanteeseen nähden hyvänä viime vuodet, mutta vuonna 2013 työllisyys heikentyi nopeasti, työttömyysasteen arvioidaan olevan 8,2 %. Inflaatio oli vuonna 2013 1,5 %, arvio vuodelle 2014 on niin ikään 1,5 %. Koska kokonaistuotanto on alentunut kahtena vuonna peräkkäin, julkisen talouden rahoitusasema on parissa vuodessa heikentynyt n. 3 mrd. euroa hallituksen mittavista sopeutustoimista huolimatta. Julkinen velka lisääntyy edelleen sekä nimellisesti että kokonaistuotantoon suhteutettuna. Velkasuhde nousee 60 prosenttiin vuonna 2014.

Vuosi 2013 jää mieliin erittäin hyvänä sijoitusvuotena, etenkin osakesijoittajan kannalta. Hyvien tuottojen taustalla on paitsi suurten talouksien elpyminen, niin myös epävarmuuksien laimentuminen. Vuoden mittaan Euroopan velkakriisi katosi otsikoista lähes täysin, Syyrian kaltaiset konfliktit hiipuivat ja pelot Kiinan kasvupohjan pettämisestä haihtuivat. Kotimaiset osakkeet pärjäsivät länsiosakkeista parhaiten, tuottaen yli 30 %. Myös Japani, USA ja Eurooppa tuottivat hyvin. Poikkeuksen hyviin osaketuottoihin teki kehittyvät osakemarkkinat, joiden tuotto jäi negatiiviseksi. Taustalla oli pitkään jatkuneen keskuspankkielvytyksen lopun lähestyminen sekä rakenteelliset ongelmat, jotka ovat johtaneet kannattavuuskehityksen sekä kasvumomentin heikkenemiseen.

2. Kirkon keskusrahasto

Kirkon keskusrahaston rakenne on kuvattu yllä olevassa kaaviossa. Kirkon keskusrahastossa on kolme erillistä osaa: kirkon eläkelaitos, kirkon yhteinen toiminta ja Kirkon palvelukeskus (vuodesta 2012 alkaen). Nämä osat rahoitetaan eri tavoilla ja ne pidetään erillään toisistaan huolimatta siitä, että kaikki toimivat kirkon keskusrahaston Y-tunnuksen alla.

2.1 Kirkon eläkelaitos

Eläketoiminta

Vuoden 2012 alussa tapahtuneen kirkon oman eläketoiminnan lopullisen Keva-siirron jälkeen kirkon eläkelaitoksen tehtävänä on vastata ainoastaan eläketurvan rahoituksesta ja eläkerahaston varojen sijoittamisesta. Eläkkeiden ja hoitokulujen maksamista varten siirretään kuukausittain Kevälle valtiovarainministeriön vahvistama summa eläke- ja hoitokuluennakkoina, kunkin vuoden lopullinen maksu vahvistuu seuraavan vuoden keväällä. Kirkon keskusrahaston osuudeksi Kevan hoitokuluista on vahvistettu 2,6 %. Vuonna 2013 eläkelaitoksen hoitokulut olivat yhteensä 3,2 milj. euroa.

Eläketoiminnan tärkein vuosittain seurattava mittari on, riittävätkö eläkemaksutulot (työnantajien ja työntekijöiden maksamat eläkemaksut ja eläkerahastomaksu) eläketoiminnan menoihin (eläkkeet ja eläkehallintomenot). Eläkemaksutulojen ja eläkemenojen erotus siirretään eläkerahastoon. Eläke-ennusteen mukaan vuosittaiset eläkemenot kasvavat nopeammin kuin eläkemaksutulot, joten muutaman vuoden kuluttua rahastosiirto on negatiivinen eli eläkkeitä rahoitetaan osin myös eläkerahaston sijoitustoiminnan tuotoilla.

Eläketoiminta kehittyi talousarvioon ja edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

milj. euroa	2012 (tot)	2013 (tot)	2013 (arvio)	muutos 12-13
Eläketoiminnan tulot	175,9	183,8	187,3	+ 4,5 %
Eläketoiminnan menot	164,3	166,7	176,0	+ 1,5 %
Siirto rahastoon	11,6	17,1	11,3	+ 47,4 %

Vuonna 2013 KiEL-palkkasumma oli 514,4 milj. euroa (v. 2012 516,0 milj. euroa). Laskua edelliseen vuoteen verrattuna oli – 0,3 %.

Vuonna 2013 kirkkotyönantajan eläkemaksu oli 28 %. Työntekijöiden eläkemaksut ovat saman suuruiset kuin muissakin järjestelmissä.

Uuden kirkollisveroperusteisen eläkerahastomaksun kerääminen käynnistyi vuonna 2013. Maksun tarkoituksena on kasvattaa kirkon eläkerahastoa 10 vuoden ajan (2013-2022) sen varmistamiseksi, että eläkerahaston varat riittävät tulevinä vuosina, jolloin vanhuuseläkemenot nousevat hyvin voimakkaasti. Kirkolliskokous vahvisti eläkerahastomaksun suuruudeksi vuodelle 2013 1,2 %, joka tuotti 10,2 milj. euroa.

Eläkkeitä maksettiin vuonna 2013 yhteensä 163,5 milj. euroa (+ 2,3 %). Vanhuuseläkemenot olivat 141,4 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 4,5 milj. euroa (+ 3,3 %). Työkyvyttömyyseläkemenot olivat 10,4 milj. euroa (-2,8 %), perhe-eläkemenot 9,9 milj. euroa (+ 0 %). Muita eläkkeitä maksettiin 1,8 milj. euroa.

Sijoitustoiminta

Eläkerahaston omaisuuden arvo 31.12.2013 oli 1144 milj. euroa arvostettuna markkinahintaan. Vuoden lopussa sijoitukset olivat hajautettuina seuraavasti:

Omaisuuslaji	milj. euroa	%-osuus
Osakkeet	494,6	43,22 %
Suomi	89,5	7,82 %
Eurooppa	107,3	9,38 %
Pohjois-Amerikka	129,4	11,31 %
Kehittyvä markkina	118,5	10,36 %
Muu maailma	49,8	4,35 %
Korkosijoitukset	416,0	36,35 %
Euroalueen valtiot	84,4	7,38 %
Yrityslainat	206,5	18,05 %
Kehittyvät markkinat	68,7	6,00 %
Rahamarkkinat	56,3	4,92 %
Muut sijoitukset	233,7	20,42 %
Yhteensä	1144	100 %

Eläkerahasto kasvoi vuoden 2013 aikana 98 milj. euroa eli 9,4 %.

Vuosi 2013 oli tuotoiltaan hyvä. Vuonna 2013 eläkerahaston sijoitustoiminnan nettotulos käyvin arvoin oli 7,66 % ja eläkerahasto hävisi vertailuindeksilleen 0,26 % -yksiköllä. Paras kuukausituotto oli 2,31 % ja heikoin – 2,86 %. Eläkerahaston pitkän aikavälin (1991–2013) sijoitustoiminnan nettotuotto pysyi edelleen hyvänä, ollen vuoden lopussa 8,23 % p.a. (reaalinen vuosituotto 6,32 % p.a.).

Eläkerahaston johtokunta on laatinut vuodesta 2013 toimintakertomuksen sekä erillisen vastuullisen sijoittamisen toimintakertomuksen, jotka liitetään kirkolliskokoukselle esiteltävään toimintakertomukseen.

Joulukuussa 2013 valmistuivat kirkon eläkemenoennuste ja eläkevastuulaskelma, joiden perusteella KiEL-eläkevastuun arvioidaan olevan 31.12.2013 noin 4 396 milj. euroa. Ennuste ja vastuulaskelma liitetään kirkolliskokoukselle esiteltävään toimintakertomukseen.

Seuraavassa taulukossa esitetään eräitä eläkerahastoon liittyviä lukuja vuosilta 2008 – 2013 (rahasto arvostettuna markkinahintaan):

milj. euroa	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tulos,eläketoiminta	27,4	21,9	19,7	13,5	11,6	17,1
Tulos,sijoitustoiminta	-144,4	127,8	112,9	-38,6	102,4	80,9
Rahasto 31.12.	674,8	824,5	957,1	932,0	1046	1144
Eläkemeno	120,9	132,4	138,8	148,1	159,8	163,5
Rahasto/eläkemeno	5,6	6,2	6,9	6,3	6,5	7,0
KiEL-palkkasumma	477,6	493,3	503,9	507,9	516	514,4
Rahasto/palkkasumma	1,41	1,67	1,90	1,84	2,03	2,22
Kokonaiseläkevastuu	3325,0	3456,0	4105,0	4296,0	4212	4396
Rahasto/eläkevastuu (%)	20,3	23,9	23,3	21,7	24,8	26,0

Tulevaisuuden näkymät

Eläkerahaston sijoitusstrategia 2014-2017

Eläkerahaston johtokunta hyväksyi syyskuussa 2013 eläkerahaston sijoitusstrategian vuosille 2014-2017. Strategiset tavoitteet antavat eläkerahaston toiminnalle suunnan pidemmällä aikavälillä. Strategisten tavoitteiden tarkoituksena on varmistaa, että eläkerahasto pystyy suoriutumaan tulevista eläkkeistä ja pystyy tasaamaan seurakuntien eläkemaksujen kehitystä. Sijoitustoiminnan strategisena tavoitteena on eläkevastuun kattamiseksi tapahtuva varojen kartuttaminen tuottavasti, turvaavasti ja vastuulliset näkökohdat huomioiden. Tavoitteita laadittaessa on otettu huomioon eläkerahaston muuttunut tilanne. Kirkon eläkerahasto lähestyy siirtymävaihetta, jossa eläkemenojen määrä ylittää pysyvästi maksutulojen määrän. Kirkon eläkerahaston pitkän aikavälin vuotuinen tuottotavoite on 6 %. Tämän strategian aikana tuottotavoite pidetään korkeana, jotta salkkua saadaan kasvatettua riittävästi siihen mennessä, kun on tarkoitus luopua eläkerahastomaksun keräämisestä (vuonna 2023). Alla olevassa taulukossa on esitetty strategian mukainen allokaatio neljälle vuodelle. Allokaatio määritellään tarkemmin vuosittain johtokunnan hyväksymässä sijoitussuunnitelmassa.

Omaisuusluokka	peruspaino	min	max
Korkosijoitukset	40 %	30 %	60 %
Osakesijoitukset	40 %	30 %	50 %
Muut sijoitukset	20 %	5 %	30 %
Yhteensä	100 %		

Eläkejärjestelmän rahoittaminen

Eläkerahaston johtokunnan tehtävänä on seurata kirkon eläkerahaston riittävyyttä ja tehdä vuosittain esitys Kirkkohallitukselle seuraavana vuonna perittävän työnantajan eläkemaksun ja eläkerahastomaksun suuruudesta. Johtokunta asetti tammikuussa 2013 tätä tehtävää varten

eläkejärjestelmän rahoitusryhmän. Tarvittavan maksutason suuruutta tarkastellaan Kevan vuosittain laatimien eläkemenoennusteiden sekä eläkevastuulaskelmien perusteella. Työryhmä määrittelee eläke-ennusteissa käytettävät vaihtoehtoiset skenaariot koskien kirkon työntekijämäärän muutosta.

2.2 Kirkon yhteinen toiminta

Kirkon yhteinen toiminta -osa sisältää Kirkkohallituksen ja hiippakuntien toiminnan sekä avustukset. Pääosa avustuksista (n. 70 %) on seurakunnille myönnettäviä avustuksia. Avustuslajeja ovat verotulojen täydennys, harkinnanvarainen avustus, rakennusavustus ja yhdistymisavustus.

Kirkon yhteisen toiminnan tulos talousarvioon verrattuna kehittyi seuraavasti:

milj. euroa	2012 (tot)	2013 (tot)	2013 (arvio)	muutos	ylitys/alitus
Kirkkohallitus	27,1	28,6	29,1	5,5 %	0,5
Hiippakunnat	11,9	11,8	12,6	-0,8 %	0,8
Avustukset	10,9	10,4	11,7	- 4,5 %	1,4
Yhteensä	49,9	50,8	53,4	1,8 %	2,7

Kirkon yhteisen toiminnan ”säästö” budjetoituun verrattuna oli n. 2,7 milj. euroa.

Kirkkohallituksen talousarvioon sisältyvät määrärahat yhdeksän koko kirkon yhteisen strategisen hankkeen rahoittamiseksi. Nämä hankkeet toteutuivat kertomusvuonna seuraavasti:

	2013 (tot)	2013 (arvio)
milj. euroa		
Strategian jalkautus	0,06	0,12
Seurakuntien rakennemuutoksen tukeminen	0,1	0,15
Hengellinen elämä verkossa	0,9	0,9
IT-strategian mukaiset kehityshankkeet ml Kirjuri	2,7	3,05
Kirkkolain kodifiointi	0,05	0,1
Kirkkohallituksen strategian toimeenpano	0,05	0,15
Reformaation juhlavuosi	0	0,04
Kirkon verkkohanke	0,2	0,32
Seurakuntavaalit	0,2	0,15
Yhteensä	4,26	4,97

Hankkeita on kuvattu tarkemmin Kirkkohallituksen ja hiippakuntien toimintaa kuvaavassa vuosikertomuksessa.

Vuonna 2013 ainoastaan Mikkelin tuomiokapituli tasapainotti talouttaan rahastosiirroin. Hiippakunnallisen toiminnan ”säästö” yhteensä 0,8 milj. euroa johtuu pääosin käyttämättä jääneistä kehittämisavustusmäärärahoista (lähes 0,5 milj. euroa).

Seurakunta-avustuksia myönnettiin 0,9 milj. euroa budjetoitua vähemmän. Tämän lisäksi rakennusavustusmäärärahoihin tuloutettiin tilinpäätöksen yhteydessä vuosina 2009-2011 myönnettyjä mutta käyttämättä jääneitä avustuksia yhteensä 0,4 milj. euroa.

Katajanokan kiinteistöjen myynti

Kirkon toimitalona toimivan Satamakatu 9-11 kiinteistöjen ja kirkon eläkerahaston omistaman Kiinteistö Oy Luotsikatu 1:n osalta tehtiin lokakuussa 2013 sopimus kaupan toteuttamisesta sekä kiinteistökaupan esisopimus. Ostajana on Kalevala Rakennus Oy Oulusta. Ostaja toimii yhdessä Quorum Rahastoyhtiö Oy:n kanssa. Esisopimuksen yhteydessä ostaja maksoi Satamakatu 9-11 kiinteistöistä ennakkomaksuna 2 milj. euroa.

Kiinteistöille haetaan yhdessä ostajatahojen kanssa asemakaavan muutosta siten, että yhteistyöllä pyritään muuttamaan nykyinen kiinteistöjen asemakaava asuinkäyttöä vastaavaksi. Tavoitteena on, että asemakaavan muutos on saanut lainvoiman 31.12.2014. Kaavamuutoksen toteutuessa Satamakatu 9-11 kiinteistöjen kauppahinta on 28,1 miljoonaa euroa. (Eläkerahaston omistaman Kiint. Oy Luotsikatu 1:n kauppahinta on 6,0 milj. euroa.) Mikäli asemakaavan muutos osapuolista riippumattomista syistä tuottaa tai on todennäköisesti tuottamassa sellaisen asemakaavallisen lopputuloksen, jolla on merkityksellinen vaikutus ostajan suunnitelman mukaisen rakennushankkeen taloudelliseen lopputulokseen, on osapuolilla ostajan pyynnöstä velvollisuus neuvotella tältä osin kaupan ehdot uudelleen vastaamaan alueen toteutuvaa asemakaavaa vastaavia markkinaehtoja. Lopullinen kauppakirja allekirjoitetaan kaavamuutoksen saatua lainvoiman.

Toiminnan rahoitus

Kirkon yhteinen toiminta rahoitetaan seurakuntamaksutuloilla, jotka peritään perusmaksuna laskennallisen kirkollisveron perusteella. Vuodelle 2013 Kirkolliskokous vahvisti perusmaksun tasoksi 8,2 %.

Kirkon keskusrahaston tulot määräytyvät kaksi vuotta aikaisempien verotulojen perusteella (vuoden 2013 maksutulot perustuivat vuodelta 2011 toimitettuun verotukseen). Näin ollen seurakuntien verotuloissa tapahtuvat muutokset vaikuttavat automaattisesti kirkon keskusrahaston tuloihin kahden vuoden viiveellä.

Kirkon yhteisen toiminnan toimintakatteen jälkeiset erät ovat kehittyneet seuraavasti:

milj. euroa	2012 (tot)	2013 (tot)	2013 (arvio)	ylitys/alitus
Toimintakate	-49,9	-50,7	-53,4	2,7
Perusmaksu	51,8	52,5	52,4	0,1
Sijoitus ja rahoitus	3,6	3,0	2,9	0,1
Vuosikate	5,5	4,8	1,9	2,9
Poistot	-3,8	-3,9	-4,7	0,8
Tilikauden tulos	1,7	0,9	-2,8	3,8

Seurakuntamaksujen lisäksi kirkon keskusrahasto saa tuloja sijoitustoiminnastaan. Vuonna 2013 kirkon keskusrahaston 35,8 milj. euron (markkina-arvo) suuruinen sijoitussalkku tuotti 6,65 %, kansainvälisen ja ekumeenisen rahaston 5,3 milj. euron salkku 7,15 % ja diakoniarahaston 2,0

milj. euron salkku 4,9 %. Kuten eläkerahastossakin, myös täällä käytetään varainhoitajien palveluja ja noudatetaan vastuullisen sijoittamisen periaatteita.

Kiinteistö Oy Eteläranta 8:n vuokralaiset (kerroksissa 5-9) olivat kirkon keskusrahaston vuokralaisia syyskuun 2012 alusta lukien. Vuokratuottoja kertyi vuonna 2013 n. 1,0 milj. euroa. Kirkon yhteisen toiminnan tulos ennen tilinpäätössiirtoja on n. 0,9 milj. euroa.

Investoinnit

Kirkon yhteisen toiminnan investoinnit ovat seuraavat:

milj. euroa	2012 (tot)	2013 (tot)	2013 (arvio)	ylitys/alitus
Kirkkohallitus				
Kiinteistöt	0,4	0,2	0,6	0,4
Tietojärjestelmät	3,1	1,3	2,9	1,6
Kalusto	0	0,3	0,3	0
Hiippakunnat				
Kiinteistöt	0,3	0,3	1,3	1,0
Kalusto	0	0,2	0,1	-0,1
Yhteensä	3,9	2,2	5,2	2,9

Suurin yksittäinen toteutumatta jäänyt investointi oli Lapuan tuomiokapitulin tilojen peruskorjaus, johon oli varattu 0,9 milj. euroa. Parhaillaan kartoitetaan erilaisia vaihtoehtoja ratkaista Lapuan tuomiokapitulin tilakysymys.

IT-investointien toteuma jäi talousarviossa esitetystä noin puoleen. Tämä johtui pääosin siitä, että vuonna 2013 työaika käytettiin suurimmalta osin Kirjurin, Kipan ja TYPin käyttöönottojen tukemiseen ja järjestelmien toiminnallisuuden viimeistelyyn. Tästä johtuen IT-hankkeisiin tarvittiin ennakoitua vähemmän ulkopuolista työtä. Tämän lisäksi kirkon keskusrahaston asianhallintajärjestelmän hankinta siirtyi vuodelle 2014. Myös kirkon tilastointijärjestelmän muutostarpeet olivat pieniä.

Tulevaisuuden näkymät

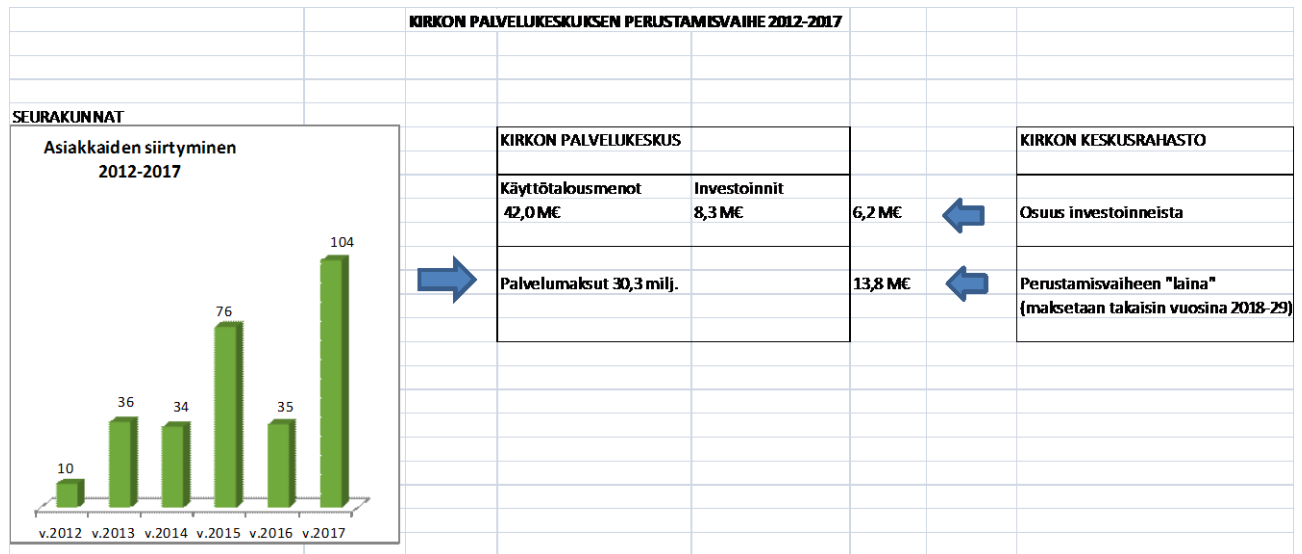
Toiminnan rahoitus

Vuoden 2014 seurakuntamaksutulot ovat lähes arvioidun suuruiset (53,4 milj.euroa). Vuoden 2013 kirkollisverotilitykset kasvoivat 6,1 % edellisvuoteen verrattuna. Osa vuoden verotilityksistä kuului verovuodelle 2012, osa oli vuoden 2014 ennakkoja. Tammikuun kirkollisverotilitysten muutos oli tästä syystä – 5,8 %. Tässä vaiheessa on mahdotonta arvioida verovuoden 2013 laskennallisen kirkollisveron määrää eli perusmaksukertymää vuonna 2015.

Kiinteistö Oy Eteläranta 8

Kiinteistö Oy Helsingin Eteläranta 8 muutos- ja korjaustyöt ovat käynnistyneet aikataulussa. Rakennusurakka sisältää rakennus- ja lvis-toita käsittäen väliseinien muutoksia sekä valmistuskeittiö- ja ruokalatilojen että päätearkistotilojen rakentamisen. Tavoitteena on muuttaa uusiin tiloihin heinäkuussa 2014.

2.3. Kirkon palvelukeskus

Yllä olevassa kaaviossa kuvataan Kirkon palvelukeskuksen perustamisvaiheen 2012 – 2017 rahavirtoja.

- 1) Alkuperäisen suunnitelman mukaan 124 seurakuntataloutta oli siirtymässä 2017 Kipan asiakkaaksi. Vuoden aikana saatiin 20 asiakasta aikaistamaan siirtymistään vuodelta 2017.
- 2) Kipa otti asiakkaita vastaan vuoden aikana kolmessa erässä ja siirtyi vuoden 2014 alusta yhteen asiakaseraan.
- 3) Muutamia suuria asiakkaita keskeytti siirtymisen ja tämä aiheutti tilinpäätösvuoden tulojen menetyksiä. Muutokset vaikuttavat myös siirtymäkauden tulojen muodostukseen.
- 4) Kipan siirtymäkauden käyttömenoarvio on pysynyt arvioidussa tasossa, kun taas tuloarvio on laskenut johtuen muutoksista siirtymisaikataulussa.
- 5) Porvoon toimipiste perustettiin 1.9.2013 ja ruotsinkielisille seurakuntatalouksille tuotettavat palvelut siirrettiin Porvooseen.
- 6) Lahden toimipiste vuokrattiin, mutta toimintaa ei käynnistetty. Tämä johtui suurten asiakkaiden siirtymisen myöhentämisestä siirtymäkauden loppupuolelle.
- 7) Alkuperäisen suunnitelman mukaan kirkon keskusrahaston antama perustamisvaiheen laina Kirkon palvelukeskukselle oli 11,6 miljoonaa euroa. Asiakasmuutosten vuoksi laina-arvio nousi 13,8 miljoonaan euroon, kirkon keskusrahasto määritteli siirtymäkauden lainakatoksi 16 miljoonaa euroa. Laina on arvioitu maksettavan takaisin vuosina 2018 - 2029.
- 8) Palvelumaksujen korottamisen välttämiseksi vuonna 2018 on haettava mahdollisia säästökohteita. Kipan merkittävimmät kustannuserät ovat henkilöstömenot, IT- menot ja tilavuokrat. Toimipisteiden perustaminen (Lahti ja Kuopio) on yksi arvioinnin kohde, koska kustannukset nousevat

toimipisteiden lisääntyessä. Kipan toimipisteitä on tällä hetkellä Oulussa ja Porvoossa.

Kipan talousarvion erityisperusteluissa nostettiin esille talousarvion toteutumiseen liittyviä haasteita ja valmisteluun liittyviä epävarmuustekijöitä, joita ei voi tarkasti arvioida. Erityisesti asiakkaiden siirtymiseen liittyvät muutokset aiheuttavat haasteita tulojen arvioinnissa. Asiakkaiden siirtymismuutoksiin vaikuttavat monet toimintaympäristössä olevat tekijät kuten kuntarakennemuutokset, rakennemuutokset kirkon sisällä ja erilaiset yhteistyömallit seurakuntien välillä sekä seurakuntien taloushenkilöstössä tapahtuvat muutokset kuten eläköitymiset. Asiakkaiden siirtymiseen liittyvät muutokset tuovat oman haasteensa palvelukeskuksen henkilöstöresurssisuunnitteluun. Näyttäisi siltä, että asiakkaiden siirtymiseen on varauduttava Kipassa vielä enemmän etupainotteisesti, jotta riskitön palvelutuotanto voidaan toteuttaa. Myös Kipan uusien työntekijöiden perehdyttäminen on vaatinut enemmän resursseja kuin alkuperin arvioitiin. Porvoon toimipisteen perustaminen ja henkilöstön perehdyttäminen veivät merkittävän määrän Oulun toimipisteen henkilöstöresursseja. Kipan taloutta tuleekin tarkastella kokonaisuutena siirtymäkaudella 2012 - 2017.

Kirkon palvelukeskuksen tuloslaskelma 2013 ja toteutuneet investoinnit:**Tuloslaskelma**

	TA 2013	Toteuma 2013	Tot vs. TA %
TOIMINTATUOTOT			
Toimintatuotot	1 750 000	1 056 075	60 %
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut *	-3 381 200	-3 773 843	112 %
Palvelujen ostot	-1 763 596	-1 547 251	88 %
Vuokrat ja vastikkeet	-325 000	-358 126	110 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-150 000	-64 643	43 %
Muut toimintakulut	-94 504	-7 959	8 %
Toimintakulut yhteensä	-5 714 300	-5 751 821	101 %
TOIMINTAKATE	-3 964 300	-4 695 746	118 %
Poistot		-103 080	
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-3 964 300	-4 798 826	121 %

*Lomapalkkavelan muutos (palkat ja sosiaalikulut) yhteensä 331 400 euroa

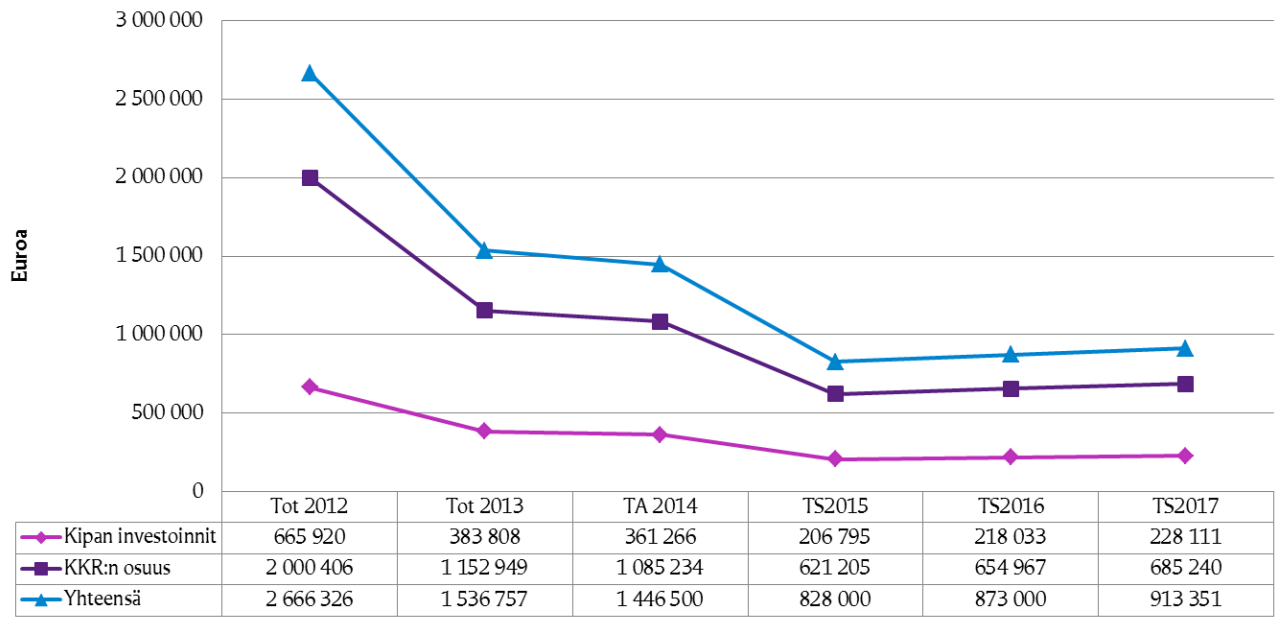
Toimintatuotot jäivät arvioitua pienemmäksi, koska asiakkaiden siirtymisaikatauluihin tuli muutoksia.

Toimintakulut kokonaisuutena toteutuivat arvioidun mukaisena. Henkilöstömenot ylittyivät, koska vahvistusta tarvittiin konversioihin ja projektitehtäviin sekä pääkäyttäjätehtäviin. Toimitiloja vastaavasti vuokrattiin tarpeen mukaan Oulun toimipisteessä.

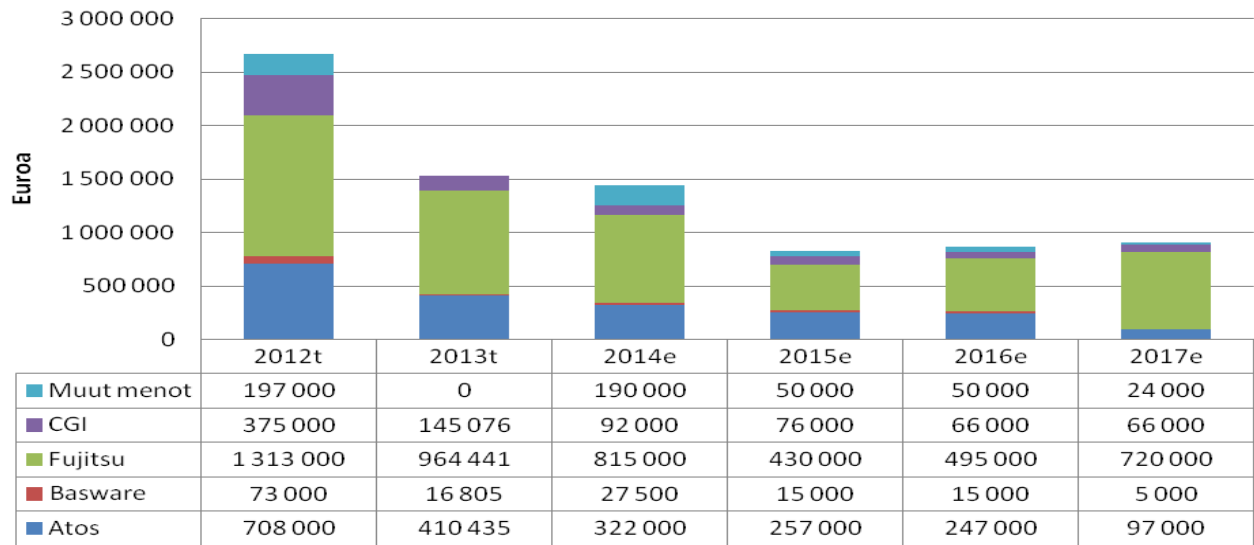
Henkilöstö	2013	2012
Henkilöstö (LKM) 31.12.	95	45
Henkilöstö (HTV)	77	33

Vuoden lopussa vakinaisten määrä oli 64 ja määräaikaisten määrä 31. Lisäksi harjoittelijoita oli 3.

Investoinnit 2012-2017

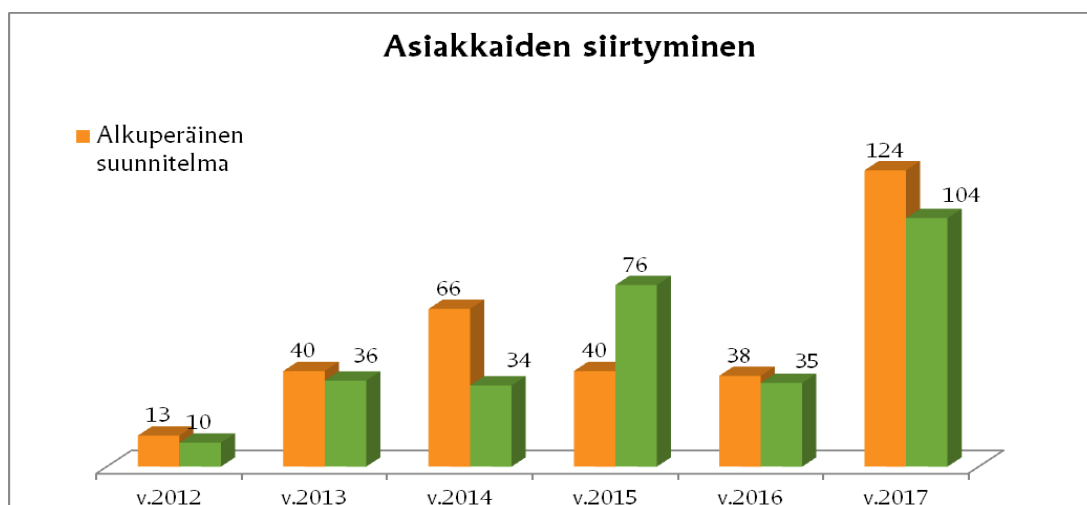
Investoinnit 2012-2017

Investoinnit	Tot. 2012	Tot. 2013	Ts 2014	ts 2015	ts 2016	ts 2017	Yhteensä
Yhteensä	2,7	1,5	1,4	0,8	0,9	0,9	8,3

Kipa otti vastaan 34 asiakasseurakuntaa vuoden aikana ja käynnisti joulukuussa noin 70 asiakkaan vastaanoton vuodelle 2015. Asiakasviestinnän painopiste oli asiakkaiden siirtymisen aikaistamisessa. Vuonna 2017 siirtyville yli sadalle asiakkaalle lähetettiin markkinointikirje. Kipa järjesti myös kesäkuussa asiakkaille Avoimet ovet -tilaisuuden, jossa oli mahdollisuus tutustua Kipan palveluihin ja järjestelmiin. Kipa oli myös esillä useissa kirkon tilaisuuksissa. Vuoden 2017 asiakkaista 20 aikaistikin vuoden aikana siirtymistään.

Asiakkaiden siirtymisen aikaistaminen tuo monenlaisia hyötyjä asiakkaille. Riskit vähenevät, kun asiakkaat saadaan vastaanotettua tasaisimmissa erissä, Kipan tietojärjestelmät saadaan nopeammin ja tehokkaammin käyttöön sekä tulojen aikaistuminen vähentää Kipan kokonaisvelkaa.

Kustannussäästöjä on palvelukeskusmallilla arvioitu saatavan 7 miljoonaa euroa vuodessa siirtymäkauden, vuoden 2017, jälkeen. Kustannussäästölaskelmia on kerätty siirtyviltä seurakunnilta. Kyselyihin on saatu vastauksia neljältätoista seurakuntataloudelta. Näistä vastanneista yhdessä seurakunnassa oli 27 taloushallinnon henkilöä ja kolmessatoista seurakunnassa taloushenkilöstön määrä oli 0-10 henkilöä. Kustannussäästöiksi näiltä seurakuntatalouksilta saatiin 2011 - 2017 yhteensä 2 500 000 euroa: IT- kustannuksissa säästöjä 787 000 euroa (lisäkustannuksia 95 000 euroa), henkilöstökustannuksissa säästöjä 1 807 000 euroa (laskettu 36 000 euroa / hlö) sekä muissa kuluissa säästöjä 14 000 euroa. On myös huomioitava, että pienemmissä seurakuntatalouksissa hyödyt eivät välttämättä näy suoraan kustannussäästöinä vaan prosessien laatuna. Manuaalinen työ vähenee esimerkiksi sekä sähköisten ostolaskujen että matka ja kululaskujen käsittelyssä. Palvelumaksut olivat lähes samalla tasolla kustannussäästöjen kanssa näiden neljältätoista seurakunnan kohdalla. Suuremmissa asiakasseurakunnissa säästöpotentiaali on suurempi kuin pienissä. Säästöjen määrää on jatkossa mahdollista lisätä muun muassa suunnittelemalla työskentelytavat ja työkuvat uudelleen, karsimalla päällekkäisiä tehtäviä, sähköistämällä ja automatisoimalla prosesseja, kiinnittämällä huomiota ostotoimintoihin ja vaikuttamalla tätä kautta myös palvelumaksuihin.

2.4. Kirkon keskusrahaston rahoituslaskelma

milj. euroa	2012 (tot)	2013 (tot)	2013 (arvio)	ylitys/alitus
rahavarojen muutos	- 9,2	- 4,7	- 8,5	3,8

Rahavarat vähenivät vuonna 2013 n. 4,7 milj. euroa. Rahavarat 31.12.2013 olivat 33,5 milj. euroa kirjanpitoarvolla. Rahavarojen markkina-arvo on 36,7 milj. euroa. Rahavarat vähenivät arvioitua vähemmän muun muassa siksi, että kirkon keskusrahasto sai Katajanokan kiinteistöistä ennakkomaksua 2 milj. euroa. Loppukauppahinta 26,1 milj. euroa on tarkoitus maksaa vuoden 2014 lopussa. Kauppahinnalla maksetaan pois 16 milj. euron laina kirkon eläkerahastolta, tämän jälkeen kirkon keskusrahaston rahavarat lisääntyvät n. 10 milj. eurolla.

Rahoituslaskelma on yhteinen koko kirkon keskusrahastolle, joten rahoituslaskelmaan sisältyy Kirkon palvelukeskuksen tekemä 4,8 milj. euroa alijäämä (kirkon keskusrahaston laina palvelukeskukselle). Ilman tätä lainaa kirkon keskusrahaston rahavarat olisivat kasvaneet hieman.

Kirkon keskusrahaston rahavarojen pitkän aikavälin riittävyyden tarkastelu on syytä tehdä siinä vaiheessa kun Katajanokan kiinteistökauppa on toteutunut, eli vuoden 2014 tilinpäätöksen yhteydessä.

3. Kirkon keskusrahaston tuloslaskelma

milj. euroa	KIRKON ELÄKELAITOS	KIRKON YHTEINEN TOIMINTA	KIRKON PALVELUKESKUS	KIRKON KESKUSRAHASTO
Toimintatuotot	254,9	6	1,1	262
Toimintakulut	-169,3	-56,6	-5,8	-231,7
<u>Siirto rahastoon</u>	-85,6	-0,1	0	-85,6
Toimintakate	0	-50,7	-4,7	-55,4
Seurakuntamaksut		52,5		52,5
Sijoitus- ja rahoitustoim.		3		3
VUOSIKATE	0	4,8	-4,7	0,1
Poistot		-3,9	-0,1	-4
Tilinpäätössiirot		0,1		0,1
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	0,9	-4,8	-3,9
TA 2013	-23	-2,8	-4	-6,8
Ero talousarvioon	62,6	3,7	-0,8	2,9

4. Kirkkohallituksen esitys tuloksen käsittelystä

Kirkkohallitus esittää, että Kirkon keskusrahaston tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

Tilikauden tulos	-3.918.894,37
------------------	---------------

Rahastosiirrot

Tekijänoikeusrahasto	32.179,13
----------------------	-----------

Muut rahastot	23.282,63	55.461,76
---------------	-----------	-----------

Tilikauden alijäämä	-3.863.432,61
---------------------	---------------

Tilikauden alijäämä kirjataan oman pääoman vähennykseksi edellisten tilikausien ylijäämään.

KIRKON KESKUSRAHASTO
TULOSLASKELMA 1.1. - 31.12.2013

VARSINAINEN TOIMINTA	2013	2012
KIRKON ELÄKELAITOS		
Toimintatuotot	254 953 748,67	230 855 854,55
Toimintakulut	-169 320 513,67	-167 052 878,93
Siirto omakatteiseen eläkerahastoon	-85 633 235,00	-63 802 975,62
Toimintajäämä	0,00	0,00
KIRKON YHTEINEN TOIMINTA		
Toimintatuotot	6 025 735,72	6 449 876,08
Toimintakulut	-56 645 122,70	-55 720 469,61
Siirto omakatteiseen rahastoon	-118 812,69	-650 130,88
Toimintajäämä	-50 738 199,67	-49 920 724,41
KIRKON PALVELUKESKUS		
Toimintatuotot	1 056 074,95	163 544,65
Toimintakulut	-5 751 820,86	-2 685 727,50
Toimintajäämä	-4 695 745,91	-2 522 182,85
TOIMINTAKATE	-55 433 945,58	-52 442 907,26
SEURAKUNTAMAKSUT	52 532 096,10	51 781 599,96
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Toimintatuotot	3 837 431,18	4 185 811,74
Toimintakulut	-842 979,52	-585 176,67
Toimintajäämä	2 994 451,66	3 600 635,07
VUOSIKATE	92 602,18	2 939 327,77
POISTOT		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 011 496,55	-3 839 674,25
	-4 011 496,55	-3 839 674,25
TILIKAUDEN TULOS	-3 918 894,37	-900 346,48
TILINPÄÄTÖSSIIRROT		
Rahastojen muutos	55 461,76	66 701,10
	55 461,76	66 701,10
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-3 863 432,61	-833 645,38

KIRKON KESKUSRAHASTO
TASE 31.12.2013

	31.12.2013	31.12.2012
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	<u>12 866 363,49</u>	<u>13 066 461,22</u>
Aineettomat hyödykkeet	12 866 363,49	13 066 461,22
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 958 173,13	1 958 173,13
Rakennukset ja rakennelmat	12 587 451,72	12 903 095,64
Koneet ja kalusto	792 280,75	875 398,51
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>488 037,48</u>	<u>121 510,49</u>
Aineelliset hyödykkeet	15 825 943,08	15 858 177,77
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	<u>42 378 778,01</u>	<u>41 855 766,01</u>
Sijoitukset	42 378 778,01	41 855 766,01
	71 071 084,58	70 780 405,00
OMAKATTEINEN ELÄKERAHASTO		
Sijoitukset	194 533 670,07	180 622 781,77
Saamiset	44 441 903,56	42 752 877,24
Rahoitusarvopaperit	771 272 815,48	698 449 574,31
Rahat ja pankkisaamiset	<u>9 371 705,96</u>	<u>12 068 569,08</u>
	1 019 620 095,07	933 893 802,40
MUUT OMAKATTEISET RAHASTOT		
Sijoitukset	1 439 402,11	1 325 193,69
Saamiset	68 797,77	58 375,44
Rahoitusarvopaperit	10 538 228,26	10 059 841,52
Rahat ja pankkisaamiset	<u>788 496,18</u>	<u>1 258 383,90</u>
	12 834 924,32	12 701 794,55
ERILLISRAHASTOT	1 710 797,48	1 569 740,25
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset	429 958,12	456 707,21
Lyhytaikaiset	<u>10 850 025,85</u>	<u>9 982 884,43</u>
Saamiset	11 279 983,97	10 439 591,64
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	<u>32 658 458,28</u>	<u>37 451 356,25</u>
Rahoitusarvopaperit	32 658 458,28	37 451 356,25
Rahat ja pankkisaamiset	899 383,27	757 841,54
	44 837 825,52	48 648 789,43
	1 150 074 726,97	1 067 594 531,63

KIRKON KESKUSRAHASTO
TASE 31.12.2013

	31.12.2013	31.12.2012
V A S T A T T A V A A		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	7 051 529,26	7 051 529,26
Sidotut rahastot	402 310,70	457 772,46
Muut rahastot	37 004 550,29	37 004 550,29
Edellisten tilikausien ylijäämä	44 098 559,97	44 932 204,35
Tilikauden yli/alijäämä	<u>-3 863 432,61</u>	<u>-833 644,38</u>
	84 693 517,61	88 612 411,98
OMAKATTEINEN ELÄKERAHASTO		
Oma pääoma	1 018 107 043,15	932 473 808,15
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen	<u>1 513 051,92</u>	<u>1 419 994,25</u>
	1 019 620 095,07	933 893 802,40
MUUT OMAKATTEISET RAHASTOT		
Oma pääoma	12 211 887,81	12 234 132,35
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen	<u>623 036,51</u>	<u>467 662,20</u>
	12 834 924,32	12 701 794,55
ERILLISRAHASTOT	1 710 797,48	1 569 740,25
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	2 022 721,54	10 452,33
Ostovelat	268 447,49	1 819 051,09
Muut velat	17 639 302,67	17 777 268,64
Siirtovelat	<u>11 284 920,79</u>	<u>11 210 010,39</u>
	31 215 392,49	30 816 782,45
	31 215 392,49	30 816 782,45
	1 150 074 726,97	1 067 594 531,63

KIRKON KESKUSRAHASTO
INVESTOINTIOSA 2013 JA SEN TOTEUTUMAVERTAILU

KIRKON YHTEINEN TOIMINTA	Toteutuma 2012	Toteutuma 2013	Talousarvio 2013	Ero
KIRKKOHALLITUS	3 570 739,33	1 795 889,69	3 795 500,00	1 999 610,31
Kiinteistöt	420 055,15	217 382,64	595 000,00	377 617,36
Kalusto	38 481,04	290 640,47	300 500,00	9 859,53
Tietojärjestelmät	3 112 203,14	1 287 866,58	2 900 000,00	1 612 133,42
HIIPPAKUNNAT	376 297,67	446 517,61	1 410 000,00	963 482,39
Kiinteistöt	340 950,58	296 389,51	1 320 000,00	1 023 610,49
Kalusto	35 347,09	150 128,10	90 000,00	-60 128,10
Investoinnit yhteensä	3 947 037,00	2 242 407,30	5 205 500,00	2 963 092,70

KIRKON PALVELUKESKUS	Toteutuma 2012	Toteutuma 2013	Talousarvio 2013	Ero
Tietojärjestelmät	2 715 634,69	1 536 756,83	1 200 000,00	-336 756,83
Investoinnit yhteensä	2 715 634,69	1 536 756,83	1 200 000,00	-336 756,83

Kaikki investoinnit yhteensä	6 662 671,69	3 779 164,13	6 405 500,00	2 626 335,87
-------------------------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------

KIRKON KESKUSRAHASTO**RAHOITUSLASKELMA 1.1. - 31.12.2013 JA SEN TOTEUTUMAVERTAILU**

	Toteutuma 2012	Toteutuma 2013	Talousarvio 2013
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta			
Tulorahoitus			
Vuosikate	2 939 328,77	92 602,18	-2 120 000,00
Tulorahoituksen korjauserät	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Yhteensä	2 939 328,77	92 602,18	-2 120 000,00
Investoinnit			
Investointimenot	-6 662 671,69	-3 779 164,13	-6 406 000,00
Sijoitukset	<u>-27 051 070,68</u>	<u>-523 012,00</u>	<u>0,00</u>
Yhteensä	-33 713 742,37	-4 302 176,13	-6 406 000,00
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-30 774 413,60	-4 209 573,95	-8 525 000,00
Rahoitustoiminnan rahavirta			
Lainakannan muutokset			
Lyhytaikaisten velkojen muutos	15 728 935,10	398 610,04	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-252 329,21	26 749,09	
Lyhytaikaisten saamisten muutos	<u>6 067 357,20</u>	<u>-867 141,42</u>	<u>0,00</u>
	5 815 027,99	-840 392,33	0,00
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	21 543 963,09	-441 782,29	0,00
Rahavarojen muutos	-9 230 450,51	-4 651 356,24	-8 525 000,00
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.			
Rahat ja pankkisaamiset	757 841,54	899 383,27	
Rahoitusarvopaperit	<u>37 451 356,25</u>	<u>32 658 458,28</u>	
	38 209 197,79	33 557 841,55	29 260 000,00
Rahavarat 1.1.			
Rahat ja pankkisaamiset	7 223 184,74	757 841,54	
Rahoitusarvopaperit	<u>40 216 463,56</u>	<u>37 451 356,25</u>	
	47 439 648,30	38 209 197,79	37 785 000,00
Rahavarojen muutos	-9 230 450,51	-4 651 356,24	-8 525 000,00

KIRKON KESKUSRAHASTO**TULOSLASKELMAN 1.1. - 31.12.2013 TOTEUTUMAVERTAILU****VARSINAINEN TOIMINTA**

	Toteutuma 2013	Talousarvio 2013	Ero	Tot %
KIRKON ELÄKELAITOS				
Toimintatuotot				
Maksutuotot	183 711 158,54	187 300 000,00	-3 588 841,46	98,1
Vuokratuotot	5 903 177,48	6 110 400,00	-207 222,52	96,6
Sijoitustuotot	65 210 679,77	8 850 000,00	56 360 679,77	736,8
Muut tuotot	128 732,88	-	128 732,88	
Toimintatuotot	254 953 748,67	202 260 400,00	52 693 348,67	126,1
Toimintakulut				
Eläkekulut	-163 480 288,04	-172 200 000,00	8 719 711,96	94,9
Henkilöstökulut	-571 278,72	-581 100,00	9 821,28	98,3
Palvelujen ostot	-3 945 502,09	-4 671 800,00	726 297,91	84,5
Vuokrat ja vastikkeet	-1 025 449,59	-1 715 000,00	689 550,41	59,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 851,04	-600,00	-15 251,04	2 641,8
Muut kulut	-282 144,19	-104 700,00	-177 444,19	269,5
Toimintakulut	-169 320 513,67	-179 273 200,00	9 952 686,33	94,4
Siirto omakatteiseen eläkerahastoon	-85 633 235,00	-22 987 200,00	-62 646 035,00	372,5
Toimintajäämä	0,00	0,00	0,00	

KIRKKOHALLITUS

Toimintatuotot				
Korvaukset	250 682,90	219 100,00	31 582,90	114,4
Maksutuotot	1 489 444,85	1 342 900,00	146 544,85	110,9
Vuokratuotot	248 655,25	205 300,00	43 355,25	121,1
Kolehdit ja lahjoitustuotot	152 910,09	100 000,00	52 910,09	152,9
Tuet ja avustukset	217 507,44	72 000,00	145 507,44	302,1
Muut tuotot	7 416,93	11 000,00	-3 583,07	67,4
Toimintatuotot	2 366 617,46	1 950 300,00	416 317,46	121,3
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-16 364 371,64	-15 939 100,00	-425 271,64	102,7
Palvelujen ostot	-10 869 013,25	-10 797 600,00	-71 413,25	100,7
Vuokrat ja vastikkeet	-158 533,46	-171 900,00	13 366,54	92,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-868 347,08	-789 800,00	-78 547,08	109,9
Avustukset ja toimintarahat	-1 707 737,17	-2 297 600,00	589 862,83	74,3
Muut kulut	<u>-979 591,26</u>	<u>-1 056 400,00</u>	<u>76 808,74</u>	92,7
Toimintakulut	-30 947 593,86	-31 052 400,00	104 806,14	99,7
Toimintajäämä	-28 580 976,40	-29 102 100,00	521 123,60	98,2

HIIPPAKUNNALLINEN TOIMINTA

Toimintatuotot				
Maksutuotot	748 057,87	826 100,00	-78 042,13	90,6
Vuokratuotot	19 278,08	18 600,00	678,08	103,6
Kolehdit ja lahjoitustuotot	391 861,37	439 000,00	-47 138,63	89,3
Tuet ja avustukset	307 442,18	360 000,00	-52 557,82	85,4
Muut tuotot	126 034,34	98 000,00	28 034,34	128,6
Toimintatuotot	1 592 673,84	1 741 700,00	-149 026,16	91,4
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-8 642 365,13	-8 790 200,00	147 834,87	98,3
Palvelujen ostot	-2 546 460,95	-3 324 300,00	777 839,05	76,6
Vuokrat ja vastikkeet	-1 218 371,91	-1 191 800,00	-26 571,91	102,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-426 409,64	-405 800,00	-20 609,64	105,1
Avustukset ja toimintarahat	-527 063,42	-598 000,00	70 936,58	88,1
Muut kulut	<u>-23 064,95</u>	<u>-24 200,00</u>	<u>1 135,05</u>	95,3

Toimintakulut	-13 383 736,00	-14 334 300,00	950 564,00	93,4
Toimintajäämä	-11 791 062,16	-12 592 600,00	801 537,84	93,6

AVUSTUKSET

Toimintatuotot				
Kolehdit ja lahjoitustuotot	190 347,73	260 000,00	-69 652,27	73,2
Toimintatuotot	190 347,73	260 000,00	-69 652,27	
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-223,52			
Palvelujen ostot	-9 580,42		-9 580,42	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45,80			
Avustukset ja toimintarahat	-10 546 659,10	-11 986 000,00	1 439 340,90	88,0
Toimintakulut	-10 556 508,84	-11 986 000,00	1 429 491,16	
Toimintajäämä	-10 366 161,11	-11 726 000,00	1 359 838,89	88,4

OMAKATTEISET RAHASTOT

Toimintatuotot				
Maksutuotot	54 319,04	1 000,00	53 319,04	5 431,9
Vuokratuotot	121 345,47	114 600,00	6 745,47	105,9
Kolehdit ja lahjoitustuotot	244 354,09	527 000,00	-282 645,91	46,4
Tuet ja avustukset	556 895,11	10 000,00	546 895,11	5 569,0
Sijoitustuotot	899 182,98	197 700,00	701 482,98	454,8
Toimintatuotot	1 876 096,69	850 300,00	1 025 796,69	220,6
Toimintakulut				
Palvelujen ostot	-72 351,18	-13 100,00	-59 251,18	552,3
Vuokrat ja vastikkeet	-55 003,03	-47 900,00	-7 103,03	114,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	16 103,38	-3 500,00	19 603,38	-460,1
Avustukset ja toimintarahat	-1 646 033,24	-894 400,00	-751 633,24	184,0
Muut kulut	0,07		0,07	
Toimintakulut	-1 757 284,00	-958 900,00	-798 384,00	183,3
Siirto omakatteiseen rahastoon	-118 812,69	108 600,00	-227 412,69	-109,4
Toimintajäämä	0,00	0,00	0,00	

KIRKON PALVELUKESKUS

Toimintatuotot				
Korvaukset	6 079,15		6 079,15	
Maksutuotot	1 036 983,43	1 750 000,00	-713 016,57	59,3
Tuet ja avustukset	13 012,37		13 012,37	
Toimintatuotot	1 056 074,95	1 750 000,00	-693 925,05	60,3
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-3 773 843,17	-3 381 200,00	-392 643,17	111,6
Palvelujen ostot	-1 547 250,64	-1 763 600,00	216 349,36	87,7
Vuokrat ja vastikkeet	-358 125,68	-325 000,00	-33 125,68	110,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-64 642,58	-150 000,00	85 357,42	43,1
Muut kulut	-7 958,79	-94 500,00	86 541,21	
Toimintakulut	-5 751 820,86	-5 714 300,00	-37 520,86	100,7
Toimintajäämä	-4 695 745,91	-3 964 300,00	-731 445,91	

TOIMINTAKATE	-55 433 945,58	-57 385 000,00	1 951 054,42	96,6
---------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------	-------------

SEURAKUNTAMAKSUT	52 532 096,10	52 400 000,00	132 096,10	100,3
-------------------------	---------------	---------------	------------	-------

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

Toimintatuotot				
Korkotuotot	461 003,27	1 118 000,00	-656 996,73	41,2

Vuokratuotot	2 271 195,36	2 316 000,00	-44 804,64	98,1
Muut rahoitustuotot	1 130 736,77	500 000,00	630 736,77	226,1
Rahoitusarvopap. arvomuutokset	-25 504,22	0,00	-25 504,22	
Toimintatuotot	3 837 431,18	3 934 000,00	-96 568,82	97,5
Toimintakulut				
Korkokulut	-127 559,76	-320 000,00	192 440,24	
Vastikkeet	-533 168,75	-553 500,00	20 331,25	96,3
Muut rahoituskulut	-182 251,01	-195 000,00	12 748,99	93,5
Toimintakulut	-842 979,52	-1 068 500,00	225 520,48	78,9
Toimintajäämä	2 994 451,66	2 865 500,00	128 951,66	104,5
VUOSIKATE	92 602,18	-2 119 500,00	2 212 102,18	
POISTOT	-4 011 496,55	-4 660 000,00	648 503,45	86,1
TILIKAUDEN TULOS	-3 918 894,37	-6 779 500,00	2 860 605,63	
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	55 461,76	-4 500,00	59 961,76	-1 232,5
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-3 863 432,61	-6 784 000,00	2 920 567,39	

KIRKON KESKUSRAHASTO
TULOSLASKELMAN 1.1. - 31.12.2013 TOTEUTUMAVERTAILU
TUOTTO- JA KULULAJEITTAIN

	Toteutuma 2013	Talousarvio 2013	Ero	Tot %
VARSINAINEN TOIMINTA				
Toimintatuotot				
Korvaukset	256 762,05	219 100,00	37 662,05	117,2
Maksutuotot	187 039 963,73	191 220 000,00	-4 180 036,27	97,8
Vuokratuotot	6 292 456,28	6 448 900,00	-156 443,72	97,6
Kolehdit ja lahjoitustuotot	979 473,28	1 326 000,00	-346 526,72	73,9
Tuet ja avustukset	1 094 857,10	442 000,00	652 857,10	247,7
Sijoitustuotot	66 109 862,75	9 047 700,00	57 062 162,75	730,7
Muut tuotot	262 184,15	109 000,00	153 184,15	240,5
Toimintatuotot	262 035 559,34	208 812 700,00	53 222 859,34	125,5
Toimintakulut				
	-163 480	-172 200		
Eläkekulut	288,04	000,00	8 719 711,96	94,9
Henkilöstökulut	-29 352 082,18	-28 691 600,00	-660 258,66	102,3
Palvelujen ostot	-18 990 158,53	-20 570 400,00	1 580 241,47	92,3
Vuokrat ja vastikkeet	-2 815 483,67	-3 451 600,00	636 116,33	81,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 359 192,76	-1 349 700,00	-9 492,76	100,7
Avustukset ja toimintarahat	-14 427 492,93	-15 776 000,00	1 348 507,07	91,5
Muut kulut	-1 292 759,12	-1 279 800,00	-12 959,12	101,0
	-231 717	-243 319		
Toimintakulut	457,23	100,00	11 601 642,77	95,2
Siirto rahastoon	-85 752 047,69	-22 878 600,00	-62 873 447,69	374,8
VARSINAINEN TOIMINTA				
TOIMINTAKATE	-55 433 945,58	-57 385 000,00	1 951 054,42	96,6

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kirkon keskusrahasto on erityisellä lailla perustettu julkisoikeudellinen yhteisö. Kirkon keskusrahaston kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan hyvää kirjanpitolakia ja soveltuvien osin kirjanpitolakia.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Vuoden 1998 jälkeen hankitut aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Poikkeuksen muodostaa eläketointa, jossa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot kirjataan suoraan kuluksi. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina kohteen taloudellisen vaikutusajan perusteella.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit sekä pitkäaikaiset sijoitukset on arvostettu hankintameno tai sitä alemman tilinpäätöspäivän markkinahintaan. Tilinpäätökseen on kirjattu arvomuutoksia nettona eläkerahastolle 10.164.047,21 (v. 2012 14.462.697,19) euroa ja keskusrahastolle – 25.504,22 (v. 2012 813.800,83) euroa. Tuomiokapitulien sijoituksista tehtiin yhteensä 165.564,51 (v. 2012 318.830,48) euron suuriset nettoarvomutokset.

Myyntivoittojen ja myyntitappioiden määrittelyssä on käytetty hankintahinta-arvona keskihintaa. Poikkeuksena edelliseen Evlin, Icecapitalin ja Tapiolan hoidossa olevat sijoitukset on kirjattu käyttäen FIFO –periaatetta.

Kiinteistöomaisuuden arvostus

Kiinteistöomaisuus on arvostettu hankintameno tai tätä alemman käypään arvoon. Tilinpäätöksessä 2013 ei ole tehty kiinteistöihin kohdistuvia arvonalennuksia.

Valuuttamääräiset erät

Valuuttamääräiset sijoitukset on arvostettu Suomen Pankin julkaisemiin tilinpäätöspäivän keskikursseihin.

2. Tuloslaskelman liitetiedot

Seuraavalla aukeamalla on Kirkon keskusrahaston tuloslaskelma, jossa tuotot ja kulut on eritelty tuotto- ja kululajeittain. Sitä seuraavalla sivulla on Kirkon eläkelaitoksen eläketoinnin ja sijoitustoiminnan tuloslaskelmat ja toteutumavertailut.

KIRKON KESKUSRAHASTO
TULOSLASKELMA 1.1. - 31.12.2013

VARSINAINEN TOIMINTA

2013

2012

KIRKON ELÄKELAITOS

Toimintatuotot

Korvaukset		10 965,50
Maksutuotot	183 711 158,54	175 929 218,48
Vuokratuotot	5 903 177,48	5 083 716,06
Sijoitustuotot	65 210 679,77	49 831 939,51
Muut tuotot	128 732,88	15,00
Toimintatuotot	254 953 748,67	230 855 854,55

Toimintakulut

Eläkekulut	-163 480 288,04	-159 838 068,67
Henkilöstökulut	-571 278,72	-681 328,26
Palvelujen ostot	-3 945 502,09	-5 109 227,18
Vuokrat ja vastikkeet	-1 025 449,59	-1 142 064,32
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 851,04	-174,60
Avustukset ja toimintarahat		
Muut kulut	-282 144,19	-282 015,90
Toimintakulut	-169 320 513,67	-167 052 878,93

Siirto omakattaiseen eläkerahastoon

-85 633 235,00 -63 802 975,62

Toimintajäämä

0,00 0,00

KIRKKOHALITUS

Toimintatuotot

Korvaukset	250 682,90	233 742,64
Maksutuotot	1 489 444,85	1 459 642,13
Vuokratuotot	248 655,25	251 376,73
Kolehdit ja lahjoitustuotot	152 910,09	195 145,57
Tuet ja avustukset	217 507,44	200 980,44
Sijoitustuotot		4,68
Muut tuotot	7 416,93	5 560,80
Toimintatuotot	2 366 617,46	2 346 452,99

Toimintakulut

Henkilöstökulut	-16 364 371,64	-16 130 458,34
Palvelujen ostot	-10 869 013,25	-9 395 159,13
Vuokrat ja vastikkeet	-158 533,46	-268 297,11
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-868 347,08	-819 663,49
Avustukset ja toimintarahat	-1 707 737,17	-1 770 186,13
Muut kulut	-979 591,26	-1 046 909,40
Toimintakulut	-30 947 593,86	-29 430 673,60

Toimintajäämä

-28 580 976,40 -27 084 220,61

HIIPPAKUNNALLINEN TOIMINTA

Toimintatuotot

Korvaukset		22 077,87
Maksutuotot	748 057,87	750 963,84
Vuokratuotot	19 278,08	18 948,29
Kolehdit ja lahjoitustuotot	391 861,37	410 153,94
Tuet ja avustukset	307 442,18	390 677,39
Muut tuotot	126 034,34	107 849,02
Toimintatuotot	1 592 673,84	1 700 670,35

Toimintakulut

Henkilöstökulut	-8 642 365,13	-8 627 762,69
-----------------	---------------	---------------

Palvelujen ostot	-2 546 460,95	-2 722 105,10
Vuokrat ja vastikkeet	-1 218 371,91	-1 113 670,88
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-426 409,64	-437 323,85
Avustukset ja toimintarahat	-527 063,42	-657 514,76
Muut kulut	-23 064,95	-33 081,48
Toimintakulut	-13 383 736,00	-13 591 458,76
Toimintajäämä	-11 791 062,16	-11 890 788,41

AVUSTUKSET

Toimintatuotot		
Kolehdit ja lahjoitustuotot	190 347,73	301 779,50
Toimintatuotot	190 347,73	301 779,50
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-223,52	
Palvelujen ostot	-9 580,42	-170,79
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45,80	
Avustukset ja toimintarahat	-10 546 659,10	-11 247 324,10
Toimintakulut	-10 556 508,84	-11 247 494,89
Toimintajäämä	-10 366 161,11	-10 945 715,39

MUUT OMAKATTEISET RAHASTOT

Toimintatuotot		
Maksutuotot	54 319,04	3 792,34
Vuokratuotot	121 345,47	114 021,80
Kolehdit ja lahjoitustuotot	244 354,09	466 578,04
Tuet ja avustukset	556 895,11	714 444,76
Sijoitustuotot	899 182,98	802 136,30
Toimintatuotot	1 876 096,69	2 100 973,24
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		-1 966,30
Palvelujen ostot	-72 351,18	-70 371,77
Vuokrat ja vastikkeet	-55 003,03	-48 633,46
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	16 103,38	-18 330,60
Avustukset ja toimintarahat	-1 646 033,24	-1 311 469,22
Muut kulut	0,07	-71,01
Toimintakulut	-1 757 284,00	-1 450 842,36
Siirto omakatteiseen rahastoon	-118 812,69	-650 130,88
Toimintajäämä	0,00	0,00

KIRKON PALVELUKESKUS

Toimintatuotot		
Korvaukset	6 079,15	29 840,41
Maksutuotot	1 036 983,43	125 638,14
Tuet ja avustukset	13 012,37	8 066,10
Toimintatuotot	1 056 074,95	163 544,65
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-3 773 843,17	-1 497 289,08
Palvelujen ostot	-1 547 250,64	-971 130,91
Vuokrat ja vastikkeet	-358 125,68	-166 763,40
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-64 642,58	-50 544,11
Muut kulut	-7 958,79	0,00
Toimintakulut	-5 751 820,86	-2 685 727,50
Toimintajäämä	-4 695 745,91	-2 522 182,85

TOIMINTAKATE	-55 433 945,58	-52 442 907,26
---------------------	-----------------------	-----------------------

SEURAKUNTAMAKSUT	52 532 096,10	51 781 599,96
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Toimintatuotot		
Korkotuotot	461 003,27	1 085 432,68
Vuokratuotot	2 271 195,36	1 196 203,34
Muut rahoitustuotot	1 130 736,77	1 090 374,89
Rahoitusarvopaperien arvonmuutokset	-25 504,22	813 800,83
Toimintatuotot	3 837 431,18	4 185 811,74
Toimintakulut		
Korkokulut	-127 559,76	-95 627,29
Vastikkeet	-533 168,75	-376 962,38
Muut rahoituskulut	-182 251,01	-112 586,00
Toimintakulut	-842 979,52	-585 175,67
Toimintajäämä	2 994 451,66	3 600 636,07
VUOSIKATE	92 602,18	2 939 328,77
POISTOT	-4 011 496,55	-3 839 674,25
TILIKAUDEN TULOS	-3 918 894,37	-900 345,48
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	55 461,76	66 701,10
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-3 863 432,61	-833 644,38

KIRKON ELÄKELAITOS

Eläketointinta	Toteutuma 2012	Toteutuma 2013	Talousarvio 2013	Ero 2013	Tot %
Toimintatuotot					
Korvaukset	10 965,50		0,00	0,00	
Maksutuotot	175 929 218,48	183 711 158,54	187 300 000,00	-3 588 841,46	98,1
Sijoitustuotot	6 825,52	116 323,09	0,00	116 323,09	
Toimintatuotot	175 947 009,50	183 827 481,63	187 300 000,00	-3 472 518,37	98,1
Toimintakulut					
Eläkekulut	-159 838 068,67	-163 480 288,04	-172 200 000,00	8 719 711,96	94,9
Henkilöstökulut	-190 330,11	-57 407,66	-62 700,00	5 292,34	91,6
Palvelujen ostot	-4 269 600,66	-3 195 860,84	-3 750 000,00	554 139,16	85,2
Muut kulut	-257,92	-5 860,48		-5 860,48	
Toimintakulut	-164 298 257,36	-166 739 417,02	-176 012 700,00	9 273 282,98	94,7
Toimintajäämä	11 648 752,14	17 088 064,61	11 287 300,00	5 800 764,61	151,4
Sijoitustoiminta					
Toimintatuotot					
Vuokratuotot	5 083 716,06	5 903 177,48	6 110 400,00	-207 222,52	96,6
Sijoitustuotot	49 825 113,99	65 094 356,68	8 850 000,00	56 244 356,68	735,5
Muut tuotot	15,00	128 732,88	0,00	128 732,88	
Toimintatuotot	54 908 845,05	71 126 267,04	14 960 400,00	56 165 867,04	475,4
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-390 512,86	-411 581,25	-416 500,00	4 918,75	98,8
Palvelujen ostot	-839 626,52	-749 641,25	-905 800,00	156 158,75	82,8
Vuokrat ja vastikkeet	-1 142 064,32	-1 025 449,59	-1 715 000,00	689 550,41	59,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-174,60	-15 851,04	-600,00	-15 251,04	
Muut kulut	-235 508,98	-232 939,71	-74 700,00	-158 239,71	311,8
Toimintakulut	-2 607 887,28	-2 435 462,84	-3 112 600,00	677 137,16	78,2
Toimintajäämä	52 300 957,77	68 690 804,20	11 847 800,00	56 843 004,20	579,8

Henkilöstökulut

Kirkon keskusrahaston henkilöstökulut	2013	2012
Palkat ja palkkiot	22.207.824	20.489.661
Eläkekulut	6.023.425	5.465.823
Muut henkilösivukulut	1.232.858	1.069.161
Yhteensä	29.464.107	27.024.645
Koulutus	249.136	259.188
Työterveyshuolto	361.257	277.008
Virkistystoiminta	29.398	30.067
Henkilöstön muistaminen	13.973	16.687
Erityisvakuutukset	10.721	24.189
Yhteensä	664.485	607.139
Sairasvakuutuskorvaukset	143.486	91.686
Tapaturmakorvaukset	8.501	12.291
Muut	-15.268	25.376
Yhteensä	136.719	129.353

Sijoitustuotot

Seuraavassa on eritelty Kirkon eläkelaitoksen sijoitustoiminnan sijoitustuotot

Sijoitustuotot	2012 (tot)	2013 (tot)	2013 (arvio)
Korkotuotot	686.096,10	610.524,48	50.000
Osinkotuotot	9.188.709,89	9.756.316,12	6.300.000
Myyntivoitot	23.526.869,33	41.130.195,38	
Arvonmuutokset	14.462.697,19	10.164.047,21	
Palkkionpalautukset	1.960.741,48	3.433.273,49	2.500.000
Yht.	49.825.113,99	65.094.356,68	8.850.000

Avustukset seurakunnille

Seuraavassa on eritelty avustukset seurakunnille.

Avustukset seurakunnille	2012 (tot)	2013 (tot)	2013 (arvio)
Verotulojen täydennys	1.579.368,00	1.609.065,00	1.200.000,00
Hark.varaiset toiminta-avustukset	775.800,00	495.213,00	500.000,00
Yhdistymis- ja ylim.toim.avustukset		879.000,00	500.000,00
Rakennusavustukset	4.945.998,87	3.079.857,00	4.600.000,00
Muut avustukset	120.238,79	142.904,00	270.000,00
Yht.	7.421.405,66	6.206.039,34	7.070.000,00

Muut omakatteiset rahastot ja erillisrahastot

Muiden omakatteisten rahastojen ja erilliskirjanpidossa olleiden, mutta omakatteisten rahastojen osaksi yhdistettyjen rahastojen tulokset olivat:

	2013	2012
Diakoniarahasto	-523.691,51	217.337,59
Kansainvälisten ja ekumeenisten yhteyksien rahasto	249.948,87	248.750,08
Turun arkkihiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	1.240,12	13.291,15
Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	49.588,98	77.853,39
Oulun hiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	485,01	-273,39
Mikkelin hiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	-32.644,44	-57.033,25
Borgå domkapitels fond	46.072,50	29.951,85
Kuopion hiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	25.247,24	17.798,76
Lapuan hiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	113.761,29	41.356,57
Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	36.156,50	-9.449,13
Espoon hiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	11.610,90	19.709,02
Kuopion hiippakunnan tuomiokapitulin erillisrahastot	141.057,23	50.838,24
Yht.	118.832,69	650.130,88

Omakatteisten rahastojen tulos on siirretty rahastosiirrolla taseeseen ja näin ollen niiden tulosvaikutus Kirkon keskusrahaston tuloslaskelmaan on nolla.

3. Taseen liitetiedot

Muut omakatteiset rahastot

Vuoden lopussa muut omakatteiset rahastot olivat (luvut ovat taseen loppusummia):

	31.12.2013	31.12.2012
Diakoniarahasto	2.104.597,07	2.486.671,83
Kansainvälisten ja ekumeenisten yhteyksien rahasto	4.716.498,78	4.465.049,91
Turun arkkihiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	784.458,84	783.376,22
Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	932.564,19	883.334,79
Oulun hiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	222.007,10	216.957,22
Mikkelin hiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	738.823,96	725.080,32
Borgå domkapitels fond	631.203,94	585.131,44
Kuopion hiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	526.132,99	504.625,44
Lapuan hiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	801.172,67	700.337,07
Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	737.267,09	723.343,52
Espoon hiippakunnan tuomiokapitulin rahasto	640.197,69	627.886,79
Yht.	12.834.924,32	12.701.794,55

Erillisrahastot

Vuoden lopussa erilliskirjanpidossa olleet tase-erät olivat

	31.12.2013	31.12.2012
Kuopion hiippakunnan tuomiokapitulin erillisrahastot	1.710.797,48	1.569.740,25

Aiemmissa tilinpäätöksissä tästä erästä on taseessa käytetty nimitystä Tuomiokapitulit.

Saamiset

Edellisessä tilinpäätöksessä oli odotusarvona VILMA nettosaatavia 1.494.023,97 euroa. Saldo purettiin tuloslaskelman kautta ETK:n päätöksiin perustuen. 31.12.2013 tilinpäätökseen ei jää VILMA saatavaa tai – velkaa, vaan kustannusten jakaminen tapahtuu KEVASSA Eläketurvakeskuksen päätösten mukaisesti. KEVA palauttaa tai veloittaa Kirkon eläkelaitokselta korkojen kanssa erotuksen eläkemaksuennakkoihin verrattuna. Eläkemaksuennakot pitävät sisällään kirkon omat eläkkeet ja eläkkeet, joita kirkon eläkelaitos maksaa muiden eläkelaitosten puolesta.

Velat

Maksamattomia rakennusavustuksia oli 6.030.371,16 (v. 2012 6.391.052,16).

Niistä oli maksamattomia rakennus- ja hautausmaa-avustuksia

8.800 myönnetty	v. 2008
313.500 myönnetty	v. 2009
882.830 myönnetty	v. 2010
936.900 myönnetty	v. 2011
2.063.279 myönnetty	v. 2012
1.805.462 myönnetty	v. 2013
ja maksamattomia konservointiavustuksia	
19.600 myönnetty	v. 2009

Avustukset ovat nostettavissa myöntövuonna ja sitä seuraavina kolmena vuotena, mutta jatkoaikaa myönnetään perustelluista syistä. Valmistuneista hankkeista ja määrääjassa nostamattomista avustuksista jäänyttä velkaa on kirjattu velkatilin vähennykseksi ja avustusmenojen hyvitykseksi 381.944,00 (v. 2012 260.343,08). Vuoden 2013 lukuun sisältyy yksittäinen suurehko erä (168.800), joka on syntynyt kokonaan v.2009 tehdyn virheellisen kirjauksen takia.

**TASEEN
LIITETIETO**

POISTOSUUNNITELMA

Hyödykeryhmä

Poistoaika

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

Atk-ohjelmistot ja -projektit	3 v.
Laajat ja pitkävaikutteiset atk-ohjelmistot ja -projektit	5 - 10 v.
Kirjuri ja siihen liittyvät tietojärjestelmät 10 v	
Kirkon palvelukeskuksen tietojärjestelmät 10 v	

Muut aineettomat oikeudet	5 v.
---------------------------	------

Muut pitkävaikutteiset menot

Muut pitkävaikutteiset menot	3 - 5 v.
------------------------------	----------

Ennakkomaksut

Ennakkomaksut	Ei sumupoistoja
---------------	-----------------

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	Ei sumupoistoja
--------------------	-----------------

Rakennukset ja rakennelmat

Toimitilarakennukset	30 v.
Asuinrakennukset	30 v.
Vapaa-ajan rakennukset	20 v.
Muut rakennukset ja rakennelmat	10 v.
Rakennusten koneet ja laitteet	10 v.

Koneet ja kalusto

Kuljetusvälineet ja liikkuvat työkoneet	7 v.
Atk-laitteisto	3 v.
Matkapuhelimet	2 v.
Muut koneet ja kalusto	5 v.

Muut aineelliset hyödykkeet

Urut	15 v.
Sakraali-, arvo- ja taide-esineet	Ei sumupoistoja

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Ennakkomaksut	Ei sumupoistoja
Keskeneräiset työt ja hankinnat	Ei sumupoistoja

AINEELLISET JA AINEETTOMAT HYÖDYKKEET SEKÄ POISTOT

Kirkon keskusrahaston eläketoinnissa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot kirjataan kaikki kuluksi.
Kirkon keskusrahaston muussa toiminnassa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenoista tehtävät poistot perustuvat poistosuunnitelmaan.

Kirkon keskusrahaston taseeseen aktivoidaan sellaiset aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, joiden hankintahinta ylittää kirkolliskokouksen päättämän 15.000 euron aktivointirajan. Aineellisiin hyödykkeisiin merkitään myös kaikki ensikertainen ja perusparamunsten yhteydessä tapahtuva kalustaminen hankintojen yhteissumman ylittäessä aktivointirajan.

Käytettävä poistomenetelmä on tasapoisto. Käyttöönottovuodelta omaisuushankinnoista lasketaan koko vuoden poisto käyttäjäajasta riippumatta.
Suunnitelman mukaisia poistoja on laskettu 1.1.1999 alkaen.

Muutokset aineellisissa ja aineettomissa hyödykkeissä 1.1.-31.12.2013

	Aineettomat hyödykkeet	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2013	13 066 461,22	1 958 173,13	12 903 095,64	875 398,51	121 510,49	28 924 638,99
Lisäykset	2 473 858,73		434 077,92	504 700,49	453 038,44	3 865 675,58
Vähennykset					86 511,45	86 511,45
Hankintameno 31.12.2013	15 540 319,95	1 958 173,13	13 337 173,56	1 380 099,00	488 037,48	32 703 803,12
Sumupoistot tilikaudelta	2 673 956,46	ei poistoja	749 721,84	587 818,25		4 011 496,55
Kertahuontoiset poistot tilikaudella						
Hankintajäännös 31.12.2013	12 866 363,49	1 958 173,13	12 587 451,72	792 280,75	488 037,48	28 692 306,57

TASEEN LIITETIETO**Arvopapereiden kirjanpitoarvojen ja markkina-arvojen erotus**

	31.12.2013		31.12.2012	
Keskusrahasto				
Sijoitukset (pitkäaikaiset)				
Osakkeet ja osuudet				
Markkina-arvo	71 077	Markkina-arvo	71 077	
Kirjanpitoarvo	71 077	Kirjanpitoarvo	71 077	
Erotus	0	Erotus	0	
Rahoitusarvopaperit				
Osakesijoitukset				
Markkina-arvo	12 194 370	Markkina-arvo	12 942 880	
Kirjanpitoarvo	9 781 514	Kirjanpitoarvo	11 766 377	
Erotus	2 412 856	Erotus	1 176 503	
Korkosijoitukset				
Markkina-arvo	23 633 555	Markkina-arvo	26 692 482	
Kirjanpitoarvo	22 876 944	Kirjanpitoarvo	25 684 978	
Erotus	756 611	Erotus	1 007 504	
Eläkerahasto				
Sijoitukset (pitkäaikaiset)				
Asunto- ja kiinteistöosakkeet				
Markkina-arvo	73 647 974	Markkina-arvo	71 629 425	
Kirjanpitoarvo	69 119 458	Kirjanpitoarvo	68 755 457	
Erotus	4 528 517	Erotus	2 873 968	
Muut sijoitukset				
Markkina-arvo	138 810 309	Markkina-arvo	119 440 087	
Kirjanpitoarvo	125 414 212	Kirjanpitoarvo	111 867 324	
Erotus	13 396 097	Erotus	7 572 763	
Rahoitusarvopaperit				
Osakesijoitukset				
Markkina-arvo	488 844 600	Markkina-arvo	424 141 800	
Kirjanpitoarvo	395 645 246	Kirjanpitoarvo	354 462 508	
Erotus	93 199 354	Erotus	69 679 292	
Korkosijoitukset				
Markkina-arvo	388 725 517	Markkina-arvo	405 688 071	
Kirjanpitoarvo	375 627 569	Kirjanpitoarvo	343 987 064	
Erotus	13 097 948	Erotus	61 701 007	

TASEEN LIITETIETO**SAAMISET JA VELAT** **31.12.2013** **31.12.2012****Keskusrahasto**

Saamiset	Pitkääaikaiset		
	Lainasaamiset	153 382,91	180 132,00
	Muut saamiset	276 575,21	276 575,21
		429 958,12	456 707,21
	Lyhytaikaiset		
	Laskutussaamiset	8 563 491,24	8 211 259,05
	Muut saamiset	1 572 693,52	948 602,98
	Ennakkomaksut	713 841,09	786 621,03
	Muut siirtosaamiset		<u>36 401,37</u>
		10 850 025,85	9 982 884,43
Velat	Lyhytaikaiset		
	Saadut ennakot	2 022 721,54	10 452,33
	Ostovelat	268 447,49	1 819 051,09
	Muut velat	17 639 302,67	17 777 268,64
	Siirtovelat	<u>11 284 920,79</u>	<u>11 210 010,39</u>
		31 215 392,49	30 816 782,45

Eläkerahasto

Saamiset	Lyhytaikaiset		
	Muut saamiset	16 800 757,25	16 306 396,07
	Ennakkomaksut	14 640 954,94	12 418 848,20
	Siirtosaamiset	<u>13 000 191,37</u>	<u>14 027 632,97</u>
		44 441 903,56	42 752 877,24
Velat	Lyhytaikaiset		
	Vuokraennakot		1 229,58
	Velka keskusrah:lle	876 449,08	452 817,09
	Vuokratakuut	32 403,47	21 388,55
	Muut velat	<u>604 199,37</u>	<u>944 559,03</u>
		1 513 051,92	1 419 994,25

Muut omakatteiset rahastot

Saamiset	Lyhytaikaiset	68 797,77	58 375,44
Velat	Lyhytaikaiset		
	Velka keskusrah:lle	619 825,74	465 151,43
	Muut velat	<u>3 210,77</u>	<u>2 510,77</u>
		623 036,51	467 662,20

TASEEN LIITETIETO

OMA PÄÄOMA 31.12.2013	Pääoma 1.1.2013	Lisäys	Vähennys	Pääoma 31.12.2013
KESKUSRAHASTO				
Peruspääoma				
Peruspääoma	7 051 529,26			7 051 529,26
Sidotut rahastot				
Tekijänoikeusrahasto	307 243,81		-32 179,13	275 064,68
KDY/Saarikon rahasto	8 942,41		-3 483,00	5 459,41
Kirkon musiikkijuhlien rahasto	141 586,24		-19 799,63	121 786,61
Muut rahastot				
Seurakuntien maksujen tasausrahasto	37 004 550,29			37 004 550,29
Edellisten tilikausien ylijäämä	44 098 559,97			44 098 559,97
Tilikauden yli/alijäämä		-3 863 432,61		-3 863 432,61
KESKUSRAHASTO YHTEENSÄ	88 612 411,98	-3 863 432,61	-55 461,76	84 693 517,61
ELÄKERAHASTO	868 670 832,53	63 802 975,62		932 473 808,15
MUUT OMAKATTEISET RAHASTOT				
Diakoniarahasto	2 256 358,89	-523 691,51		1 732 667,38
Kansainvälisten ja ekum.yht.rahasto	4 388 564,33	249 948,87		4 638 513,20
Turun arkkihp:n tuomiokapitulin rah.	783 376,22	1 240,12		784 616,34
Tampereen hpk:n tuomiokapitulin rah.	877 044,37	49 588,98		926 633,35
Oulun hpk:n tuomiokapitulin rah.	185 111,00	485,01		185 596,01
Mikkelin hpk:n tuomiokapitulin rah.	656 495,21		-32 664,44	623 830,77
Porvoon hpk:n tuomiokapitulin rah.	585 131,44	46 072,50		631 203,94
Kuopion hpk:n tuomiokapitulin rah.	501 413,20	25 247,24		526 660,44
Lapuan hpk:n tuomiokapitulin rah.	672 841,17	113 761,29		786 602,46
Helsingin hpk:n tuomiokapitulin rah.	700 609,73	36 156,50		736 766,23
Espoon hpk:n tuomiokapitulin rah.	627 186,79	11 610,90		638 797,69
MUUT OMAKATTEISET RAHASTOT YHT.	12 234 132,35	10 419,90	-32 664,44	12 211 887,81

4. Vastuusitoumukset

Laskennallinen osuus eläkevastuusta

Evankelis-luterilaisen kirkon eläkevastuu on laskettu täyden rahastoinnin periaatteen mukaisesti noudattaen soveltuvin osin Finanssivalvonnan eläkesäätiölain alaisille eläkesäätiöille antamia laskentaohjeita ja työntekijäin eläkelain (TEL) rekisteröidyn lisäeläketurvan laskuperusteita sekä evankelis-luterilaisen kirkon eläkelakia (KiEL). Lähtökohtana ovat olleet vakuutustoimessa yleisesti hyväksytyt matemaattiset mallit ja laskentaperiaatteet.

Eläkevastuu on laskettu yksilöllisesti jokaiselle KiEL:n piirissä eläketä joskus työhistoriansa aikana kartuttaneelle henkilölle, olipa tämä jo eläkkeellä, KiEL:n mukaisessa työssä tai työstä eronnut, mutta ei vielä eläkkeellä. Laskenta on tehty ns. prospektiivisellä menetelmällä eli laskettu jokaiselle henkilölle laskentahetkeen mennessä KiEL:n piirissä karttuneista eläkeoikeuksista pääoma-arvot diskonttaamalla tulevaisuudessa maksettavat eläkkeet laskentahetkeen. Laskennassa on käytetty TyEL-perusvakuutuksen kuolevuutta ja työkyvyttömyysalkavuuksia.

Diskonttaus korkona on käytetty 2,7 prosenttia, jonka on katsottu olevan tulevien ansiotasomuutosten ja eläkkeiden indeksikorotusten ylittävä reaalikorko.

Kevan tekemän eläke-ennusteen mukaan kirkon eläkevastuu vuoden 2013 lopussa on 4 396,4 M€ (2012: 4 212,3 M€).

Eläkerahaston suuruus 31.12.2013 on 1 144,3 M€ (2012: 1 045,9 M€), joten koko kirkon eläkevastuuvajaus on 3 252,1 M€ (2012: 3 166,4 M€).

Koko kirkon palkkasumma oli vuonna 2013 514 385 341 euroa ja Kirkon keskusrahaston oma palkkasumma 22.207.824 euroa. Näin ollen Kirkon keskusrahaston laskennallinen osuus kattamattomasta eläkevastuusta on 139,8 milj. euroa.

Sijoitussitoumukset pääomarahastoihin

Eläkerahasto on äänettömänä yhtiömiehenä mukana seitsemässätoista pääomarahastossa. Eläkerahaston yhteenlasketut sijoitussitoumukset pääomarahastoihin ovat 125.500.000 euroa. Maksamattomia yhtiöpanoksia 31.12.2013 mennessä oli yhteensä 65.883.919 euroa.

Kirkon keskusrahasto on osakkaana osakeyhtiömuotoisessa rahastossa, jossa on kutsumatonta sijoitussitoumusta 720.000 euroa ja maksettua osakepääomaa 172.864 euroa.

Sijoitussitoumukset kiinteistö-pääomarahastoihin

Eläkerahasto on äänettömänä yhtiömiehenä mukana kolmessatoista kiinteistö-pääomarahastossa ja osakkaana yhdessä osakeyhtiömuotoisessa rahastossa. Eläkerahaston yhteenlasketut sijoitussitoumukset kiinteistö-pääomarahastoihin ovat 126.112.605 euroa. Maksamattomia yhtiöpanoksia 31.12.2013 mennessä oli yhteensä 38.029.887 euroa.

Vuokravastuut

Kirkon keskusrahastolla on vuokravastuu seuraavien hiippakuntien tuomiokapitulien tilavuokrauksesta: Espoo, Turku, Helsinki ja Tampere. Lisäksi keskusrahastolla on vuokravastuu Porvoon, Helsingin ja Lapuan piispojen asunnoista sekä Kirkon tutkimuskeskuksen toimitiloista

Tampereella ja Lapuan kapitulin vuokraamasta toimitilasta Jyväskylässä. Kirkon palvelukeskus (Kipa) on aloittanut toimintansa Oulussa kesällä 2011. Kirkon keskusrahasto on vuokrannut tilat palvelukeskuksen käyttöön Oulun seurakuntayhtymältä. Lisäksi Kirkon palvelukeskuksen toimipisteille on vuokrattu toimitilat Lahdesta ja Porvoosta.

Vuokrasopimuksista osa on määräaikaista: Espoon tuomiokapituli vuoteen 2024 asti, Helsingin tuomiokapituli vuoteen 2021 asti ja Porvoon piispan asunto vuoteen 2034 asti. Lisäksi Kirkon palvelukeskuksen tilat Porvoossa ja Lahdessa ovat vuokrattu 10 vuoden määräaikaistavalla sopimuksella. Määräaikaisten sopimusten vuokravastuu on vuositasolla keskimäärin 810.000 euroa, 1-5 vuoden aikavälillä 3.230.000 euroa ja viiden vuoden jälkeen 2.545.000 euroa.

Toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ovat Turun ja Tampereen tuomiokapitulien vuokrasopimukset. Lisäksi toistaiseksi voimassa olevia ovat Helsingin ja Lapuan piispojen asunnot, Tampereen tutkimuskeskuksen, Lapuan kapitulin Jyväskylän toimipisteen ja Kirkon Palvelukeskuksen Oulun vuokrasopimukset. Näiden toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten vuokravastuu on vuositasolla 658.000 euroa.

Laitteiden vuokra- ja leasing-vastuut

Laitteiden vuokra- ja leasing-vastuita oli

	31.12.2014	31.12.2013
Vastuut seur. 12 kk	38.484,25	57.216,70
Vastuut 1-5 v.	59.099,19	87.409,23
Yht.	97.583,44	144.625,93

5. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet

Henkilöstön määrä

Vuoden 2013 lopussa Kirkkohallituksessa oli työntekijöitä yhteensä 370 (v. 2012: 327). Näistä vakinaisia työntekijöitä oli 275 (v. 2012: 254) ja erilaisissa määräaikaistavissa viroissa/toimissa, projektitehtävissä tai toisen työntekijän sijaisena 95 työntekijää (v. 2012: 73). Vuoden vaihteessa virkavapaalla tai työlomalla oli 15 työntekijää (v. 2012:15). Osa-aikaeläkkeellä oli yksi työntekijä. Kertomusvuonna vuorotteluvapaalla oli kolme työntekijää, joiden tilalle palkattiin työtön työnhakija. – Kirkkohallitus laatii erillisen henkilöstötilinpäätöksen 31.12.2013.

Vuoden 2013 lopussa tuomiokapituleissa oli työntekijöitä 132 (v.2012: 141).

Maksetut kokouspalkkiot

Kertomusvuodelta maksettiin kokouspalkkioita Kirkkohallituksen täysistunnon jäsenille 70.077.50, eläkerahaston johtokunnan jäsenille 46.116 sekä Kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan puheenjohtajille 21.406,12 (josta 5.280 aiheutunut v.2103 lopussa).

6. Omistukset muissa yrityksissä

Kirkon keskusrahasto omistaa seuraavista yrityksistä yhden viidesosan tai sitä suuremman omistusosuuden. Luvut ovat vuoden 2012 lukuja.

Nimi	Kotipaikka	Omistus	Oma pääoma	Tulos	€
Kiinteistö Oy Seinäjoen Kirkonkranni	Seinäjoki	100,0 %	7 629 622	286	
Kiinteistö Oy Espoon Asemaraitti	Espoo	79,3 %	7 154 918	-25 326	
Kiinteistö Oy Luotsikatu 1	Helsinki	100,0 %	3 741 122	20 358	
Kiinteistö Oy Espoo Asemakulma	Espoo	100,0 %	6 911 775	-5	
Kamreerintien Pysäköintitalo	Espoo	29,5 %	1 301 265	4 928	
Kiinteistö Oy Helsingin Fabriikki	Helsinki	100,0 %	5 473 387	6 526	
Kiinteistö Oy Quartetto F	Espoo	50,0 %	17 194 885	7	
Kiinteistö Oy Pohjoinen Hesperiankatu 17	Helsinki	40,0 %	27 946 734	-14 053	
Kiinteistö Oy Helsingin Eteläranta 8	Helsinki	100,0 %	17 431 969	0	
Kiinteistö Oy Keinusaaren Toimistotalo 1	Hämeenlinna	50,0 %	16 062 169	0	

Toimintakertomuksen sekä tilinpäätöksen päiväys ja allekirjoitus

Helsingissä 25. helmikuuta 2014

Kirkon keskusrahasto

Kari Mäkinen

Riitta Alaja

Irja Askola

Esa Koukkari

Johannes Leppänen

Eija Nivala

Outi Nokso-Koivisto

Sami Ojala

Marjaana
Perttula

Risto Rasimus

Tapio Seppälä

Björn Vikström

Veikko Väisänen

Åsa A. Westerlund

Leena Rantanen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 12. maaliskuuta 2014

Merja Lindh
KHT

**KIRKON KESKUSRAHASTO
LIITETIETO V. 2013****LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA**

Varsinaiset kirjanpitokirjat

Tasekirja
(sidottu)
Päiväkirja (atk)
Pääkirja (atk)
Tuloslaskelma (atk)
Tase (atk)

Apukirjat

Kassakirjanpito
Ostoreskontra
Laskutus ja
myyntireskontra
Eläkemaksukirjanpito
Kolehtikirjanpito
Vuokra- ja
vastikekirjanpito
Palkkakirjanpito
Matkalaskukirjanpito
Käyttöomaisuuskirjanpito

KIRKKOHALLITUS

Tositelajit

Sivu 1
11.02.2014

Tositelaji	Alaraja	Kuluva tilivuosi Yläraja	2013 Käytetty	Tuleva tilivuosi Alaraja Yläraja	2014 Käytetty
10 Kassatositteet					
	010001	019999	010189		
11 Eläkerahaston kassatositteet					
	001001	001999	001185		
20 Ostoreskontrasuoritukset					
	020001	029999	020236		
25 Kihan vuokratositteet					
	030001	034999	030014		
26 Eläkerah. Kihan tositteet					
	004001	004499	004012		
27 Kihan vastikemaksut					
	035001	039999	035013		
28 Eläkerah. kihan vastikemaksut					
	004501	004999	004513		
30 Ostolaskut, KH paperiset					
	307001	310000	308923		
301 Ostoreskontra,Turku					
	416001	419999	416806		
302 Ostoreskontra,Tampere					
	426001	429999	426580		
303 Ostoreskontra,Oulu					
	436001	439999	436783		
304 Ostoreskontra,Mikkeli					
	442001	449999	442572		
305 Ostoreskontra,Porvoo					
	456001	459999	456546		
306 Ostoreskontra,Kuopio					
	462001	469999	462574		
307 Ostoreskontra,Lapua					
	476001	479999	476824		
308 Ostoreskontra,Helsinki					
	486001	489999	486471		
31 Ostolaskut, KH sähköiset					
	360001	399999	366345		
312 Ostoreskontra,Espoo					
	496001	499999	496457		
40 Matkalaskut, KH paperiset					
	053001	059999	053004		
45 Matkalaskut, M2					
	200001	300000	200000		
500 Laskutustositteet					
	514001	599999	514789		
600 Myyntireskontrasuoritukset					
	620001	699999	621628		
601 Eläkerahaston myyntireskontras			000000		
700 Palkkatositteet					
	070001	074999	070290		
750 Eläketositteet					
	075001	079999	075000		
80 Kassanhoidon tositteet					
	080001	089999	080000		
81 Eläkerahaston kassanhoidon tos					
	007001	008999	007000		
90 Muistiotositteet					
	090001	097999	090960		
91 Eläkerahaston muistiotositteet					
	009001	009999	009279		
98 Käyttöomaisuustositteet					
	098001	098999	098001		

Tilintarkastuskertomus

Kirkon keskusrahaston kirkolliskokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Kirkon keskusrahaston kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2013. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Kirkkohallituksen vastuu

Kirkkohallitus vastaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Kirkkolain säännösten mukaisesti sekä soveltuvin osin Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Kirkkohallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko kirkkohallituksen jäsenet syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus Kirkon keskusrahastoa kohtaan taikka rikkoneet Kirkkolakia siltä osin mitä laissa Kirkon keskusrahaston hallinnosta säädetään.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätöksen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhteisössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhteisön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Kirkkolain ja soveltuvin osin Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot yhteisön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 12.3.2014

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Merja Lindh
KHT

Sijoitustoiminnan tuotto 2013: 7,66 %

Sijoitustoiminnan tuotto 1991–2013: + 8,23 % p.a. (reaalituotto + 6,32 % p.a.)

Rahaston koko 31.12.2013: 1 144 290 250 €

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2013

KIRKON KESKUSRAHASTON ELÄKERAHASTON JOHTOKUNTA

1 Johtokunnan kokoonpano ja tehtävät

Kirkkojärjestyksen 22 luvun 3a §:n mukaan kirkon keskusrahaston eläkerahaston varojen sijoittamista varten on kirkkohallituksen toimikaudekseen asettama kirkon keskusrahaston eläkerahaston johtokunta. Kirkon eläkerahaston johtokunta valittiin kirkkohallituksen täysistunnon kokouksessa 8.6.2012. Samassa kokouksessa kirkkohallitus valitsi johtokunnan puheenjohtajaksi toimitusjohtaja Pasi Strömbergin (varajäsen sijoitusjohtaja Tomi Viia). Johtokunnan muut jäsenet ovat; toiminnanjohtaja Esko Jossas (varajäsen neuvottelija Anne Kaitainen), hallintojohtaja Riitta-Sisko Tarkka (varajäsen johtaja Juha Tuohimäki), toiminnanjohtaja Ritva Rasila (varajäsen lakimies Anna-Maria Numminen), kiinteistöjohtaja Seppo Kosola (varajäsen työmarkkina-asiamies Pauliina Hirsimäki), johtaja Hanna Hiidenpalo (varajäsen toimitusjohtaja Hannu Hokka), rehtori Eva Liljeblom (varajäsen lakimiesasessori Ritva Saario), sosionomi Veikko Väisänen (varamies käräjätuomari Outi Nokso-Koivisto) ja johtava työmarkkinalakimies Jonna Voima (varajäsen lakimies Keijo Karhumaa). Johtokunnan varapuheenjohtajana toimii toiminnanjohtaja Ritva Rasila ja sihteerinä sijoitusjohtaja Ira van der Pals. Johtokunnan toimikausi päättyy 31.5.2016.

Johtokunnan tehtävät on määritelty kirkkojärjestyksen 22 luvun 3a §:ssä. Tämän lisäksi kirkon keskusrahaston eläkerahaston johtokunnan johtosäännössä, jonka Kirkkohallitus on vahvistanut 8.12.1998, on säännös siitä, mistä yksittäisistä sijoituksista johtokunta päättää. Muista kuin johtosäännössä tarkoitetuista yksittäisistä sijoituksista päättää kirkon keskusrahaston johtaja.

Johtokunnan tehtävänä on

- 1) päättää sijoitustoiminnassa käytettävistä sijoitusmuodoista ja niissä sovellettavista periaatteista.
- 2) päättää sijoitusten jakautumisesta eri sijoitusmuotoihin ja niiden tuottotavoitteista.
- 3) päättää sijoitusten riskienhallinnassa noudatettavista periaatteista.
- 4) hyväksyä vuosittain kirkon eläkerahaston varojen sijoitussuunnitelma.
- 5) päättää omaisuudenhoitajista ja näiden kanssa laadittavista sopimuksista.
- 6) päättää niistä sijoitussuunnitelmassa määritellyistä yksittäisistä sijoituksista, jotka on määrätty johtokunnan tehtäväksi.
- 7) huolehtia sijoitustoiminnan kokonaisuuden valvonnasta.

Eläkerahaston sijoitustoimintaa valvovat Finanssivalvonta, keskusrahaston tilintarkastajat sekä keskusrahaston sisäiset tarkastajat.

Vuoden 2013 aikana pidettiin yhdeksän johtokunnan kokousta. Johtokunnan kokousten läsnäoloprosentti oli 94 % (86 % vuonna 2012).

2 Sijoitustoiminta vuonna 2013

2.1 Sijoitustoiminnan järjestäminen

Eläkerahaston sijoitustoimintaa hoidetaan suorien rahastosijoitusten ja täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimusten kautta. Eläkerahasto on hajauttanut sijoitusriskejään toimialoittain, maantieteellisesti, yrityskoon, sijoitustyylien ja omaisuudenhoitajien mukaan.

2.2 Kirkon eläkerahaston tilikauden tulos ja sijoitusvuosi 2013

Kirkon eläkerahastolle vuosi 2013 oli tuotoltaan hyvä. Vuoden 2013 sijoitustoiminnan nettotulos käyvin arvoihin oli 7,66 % ja eläkerahasto hävisi vertailuindeksilleen 0,26 % -yksiköllä. Paras kuukausituotto oli 2,31 % ja heikoin -2,86 %. Eläkerahaston pitkän aikavälin nettotuotto (1991–2013) pysyi edelleen hyvänä, ollen vuoden lopussa 8,23 % p.a. (reaalinen vuosituotto 6,32 % p.a.).

Alkuvuodesta 2013 globaali suhdanne näytti voimistumisen merkkejä, mikä vauhditti myös sijoitusmarkkinat voimakkaaseen nousuun. Positiivista kehitystä tuki erityisesti keskuspankkien mittavat tukitoimet, joiden odotettiin jatkuvan vielä pitkään ja jopa lisääntyvän. Talouksista vahvimmassa iskussa olivat Yhdysvallat ja Kiina, Euroopassa sekä kehittyvillä markkinoilla talouden aktiviteetti ei kuitenkaan näyttänyt vielä piristymisen merkkejä. Toukokuussa Yhdysvaltain keskuspankki (FED) ilmoitti harkitsevansa rahapoliittisten tukitoimien laimentamista tulevien kuukausien aikana, koska talous näytti olevan hyvällä elpymisuralla. Pelko likviditeetin vähentymisestä ja korkojen noususta käänsi markkinat voimakkaaseen laskuun. Kesän kuluessa parantuneet taloustilastot ja huolet mm. Kiinan kasvun hidastumisesta alkoivat kuitenkin väistyä. Riskinottohalukkuus lisääntyi voimakkaasti syyskuussa, kun Yhdysvaltain keskuspankki ei vielä tiukentanutkaan tukitoimia. Syksyn hyviin uutisiin kuului myös Euroopan taantumien päättymisen, mikä yllätti markkinat positiivisesti. Loppuvuotta kohden sijoitusmarkkinoiden usko Euroopan, Yhdysvaltain ja Kiinan talouksia kohtaan vahvistui ja vaikka kehittyvien markkinoiden kasvun kiihtymistä ei vielä nähtykään, niin silti osakkeiden ja yrityslainojen tuotto kääntyi loppuvuoden ajan kestäneeseen nousuun.

Vuosi 2013 jää mieliin erittäin hyvänä sijoitusvuotena, etenkin osakesijoittajan kannalta. Hyvien tuottojen taustalla on paitsi suurten talouksien elpyminen, niin myös epävarmuuksien laimentuminen. Vuoden mittaan Euroopan velkakriisi katosi otsikoista lähes täysin, Syyrian kaltaiset konfliktit hiipuivat ja pelot Kiinan kasvupohjan pettämisestä haihtuivat. Kotimaiset osakkeet pärjäsivät osakkeista parhaiten, tuottaen yli 30 %. Myös Japani, USA ja Eurooppa tuottivat hyvin. Poikkeuksen hyviin osaketuottoihin teki kehittyvät osakemarkkinat, joiden tuotto jäi negatiiviseksi. Taustalla oli pitkään jatkuneen keskuspankkielvytyksen lopun lähestyminen sekä rakenteelliset ongelmat, jotka ovat johtaneet kannattavuuskehityksen sekä kasvunäkymien heikkenemiseen.

Korkomarkkinoilla vuosi oli lopulta edelleen hyvä, vaikka toisella vuosipuoliskolla nähty pitkien korkojen nousu painoikin jo valtionlainojen ja hyvän luottoluokituksen yritysainojen kehitystä. Heikommassa luottoluokituksissa kehitys oli edelleen hyvää sijoittajien metsästäessä parempia juoksevia tuottoja salkkuhihinsa. Riskipreemiot jatkoivat kaventumistaan, kun maksuhäiriöt säilyivät matalina ja keskuspankit vakuuttivat nollakorkoankkurin pitävyyttä. Myös korkosijoituksissa kehittyvät markkinat olivat heikoin lenkki, kehittyvien markkinoiden lainojen tuotto jäi negatiiviseksi.

Eläkerahaston tuottolukuja vuosille 2013 ja 2012 on esitetty seuraavassa taulukossa:

Eläkerahaston tuottoluvut	2013	2012
Eläkerahaston tuotto	7,66 %	12,34 %
Eläkerahaston vertailuindeksi	7,92 %	12,83 %
Osakesijoitukset yhteensä	13,77 %	17,09 %
Osakesijoitusten vertailuindeksi	14,14 %	15,62 %
Korkosijoitukset yhteensä	0,84 %	12,71 %
Korkosijoitusten vertailuindeksi	1,67 %	13,92 %
Kiinteistösijoitukset	9,30 %	7,74 %

Yksittäisten vertailuindeksien tuottoja

Rahamarkkina (3kk)	0,20 %	0,89 %
EMU valtionobligaatit	1,28 %	11,32 %
Yrityslainat - Investment Grade	2,39 %	13,03 %
Yrityslainat - High Yield	8,62 %	21,52 %
Kehittyvät korkomarkkinat (EMD)	-5,58 %	16,82 %
Osakkeet maailma	21,19 %	13,59 %
Osakkeet Eurooppa	19,82 %	17,29 %
Osakkeet kehittyvät markkinat	-6,82 %	15,94 %
Osakkeet Pohjois-Amerikka	23,96 %	12,55 %
Osakkeet Suomi	31,63 %	15,46 %

2.3 Eläkerahaston koko 31.12.2013

Vuoden lopussa eläkerahaston sijoitukset olivat hajautettuna seuraavasti:

Omaisuuslaji	2013	osuus
Osakkeet	494 603 708	43,22 %
Suomi	89 525 285	7,82 %
Eurooppa	107 338 556	9,38 %
Pohjois-Amerikka	129 377 893	11,31 %
Kehittyvät markkina	118 526 408	10,36 %
Muu maailma	49 835 565	4,35 %
Korkosijoitukset	415 979 129	36,35 %
Euroalueen valtio-obligaatit	84 446 893	7,38 %
Yrityslainat (IG + HY)	206 527 970	18,05 %
Kehittyvät markkinat	68 700 657	6,00 %
Rahamarkkinasijoitukset	56 303 608	4,92 %
Muut sijoitukset	233 707 413	20,42 %
Yhteensä	1 144 290 250	100,00 %

3 Vuoden 2013 aikana johtokunnassa käsitellyt asiat

3.1 Sijoitussuunnitelma

Johtokunta hyväksyi joulukuussa 2013 sijoitussuunnitelman vuodelle 2014. Seuraavassa taulukossa on esitetty eläkerahaston omaisuusluokkakokoinen perusallokaatio vuodelle 2014. Omaisuusluokan muodostavat sijoitukset, jotka reagoivat yhdenmukaisesti talouden muutoksiin. Yhteisvaihtelu eri omaisuusluokkien välillä on vähäisempää kuin omaisuuslajin sijoitusten keskinäinen yhteisvaihtelu. Hajauttamalla sijoitukset eri omaisuusluokkiin rahaston kokonaisriski pienenee. Eläkerahaston käyttämät omaisuusluokat ovat korko-, osake- ja muut sijoitukset.

Omaisuusluokka	peruspaino	min	max
Korkosijoitukset	37 %	30 %	60 %
Osakesijoitukset	43 %	30 %	50 %
Muut sijoitukset	20 %	5 %	30 %
Yhteensä	100 %		

Eläkerahaston pitkän aikavälin tuottotavoite on 6 % riskitasolla 9,5 %. Tuotto-odotus perustuu omaisuusluokkien pidemmän aikavälin tulevaisuuden tuotto-odotuksiin. Esimerkiksi osakkeet ovat historiallisesti tuottaneet pitkiä korkosijoituksia enemmän, mutta samalla tuottojen vaihtelut ovat olleet suurempia kuin korkosijoituksilla. Pitkän aikavälin tuotto-odotusta on siksi syytä verrata kumulatiivisiin vuosituottoihin eikä yksittäisiin vuosihavaintoihin.

Sijoitussuunnitelma sisältää myös suunnitelman vastuullisen sijoittamisen osalta. Suunnitelmassa kerrotaan, kuinka vastuullista sijoittamista toteutetaan käytännössä eläkerahastossa. Suunnitelma on jäsennetty YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden mukaisesti. Vastuullisen sijoitustoiminnan kehittämisessä sekä reagoivassa toiminnassa ja vaikuttamisessa on käytetty vastuullisen sijoittamisen konsulttia, Ethix SRI Advisors. Vastuullisesta sijoittamisesta on kerrottu enemmän erillisessä vastuullisen sijoittamisen toimintakertomuksessa.

3.2 Riskienhallintasuunnitelma

Johtokunta hyväksyi joulukuussa 2013 eläkerahastoa koskevan riskienhallintasuunnitelman vuodelle 2014. Hyvä riskienhallintakäytäntö edellyttää aina riskien ja riskienhallintakeinojen määrittämistä. Riskienhallintasuunnitelman tarkoituksena on ohjata eläkerahaston sijoitustoiminnan riskienhallintaa. Riskienhallintasuunnitelmassa on lisäksi kuvattu kirkon keskusrahaston sijoitustoiminnan organisaatio ja toimintatavat.

3.3 Muut johtokunnan käsittelemät asiat

Kertomusvuonna johtokunta käsiteli mm. seuraavia asioita:

Allokaatioportfolion kilpailutus. Kirkon eläkerahaston taktisen allokaatio tuoteportfolio kilpailutettiin vuonna 2013. Portfolion arvo oli kilpailutusvaiheessa 100 miljoonaa euroa. Johtokunta päätti joulukuussa solmia sopimuksen Danske Capitalin kanssa. Samalla tehtiin päätös Pohjola Varainhoidon täyden valtakirjan omaisuudenhoitomandaatin irtisanomisesta.

Salkkurakenteen muutokset. Korkosalkussa suurimmat muutokset tehtiin yrityslainoissa. Investment grade -lainoissa luovuttiin kolmesta rahastosta. Muutoksien myötä salkun korkoriski laski ja luottoriski nousi. Samalla vastuullisuusnäkökohdat otettiin entistä vahvemmin esiin rahastovalinnassa. High yield -lainoissa luovuttiin yhdestä globaalisti sijoittavasta rahastosta. Korvaavat sijoitukset tehtiin kahteen yhdysvaltalaisiin lainoihin sijoittavaan rahastoon, joista toinen on teemaltaan lyhyen maturiteetin sijoituksiin keskittyvä. Valtionlainoissa lisättiin hieman euroalueen reuna- ja aivan loppuvuodesta poistettiin inflaatiolinkatut lainat kokonaan pois salkusta.

Osakesalkussa muutokset koskivat eurooppalaista ja globaalia osakesalkkua. Vaihdojen myötä pienyritys- ja teemarahastojen paino ja merkitys salkussa nousivat.

Finanssivalvonnan vuosivalvontaraportti merkittiin johtokunnassa tiedoksi.

Sijoitusstrategia. Johtokunta hyväksyi Kirkon eläkerahaston sijoitusstrategian vuosille 2014-2017.

Kiinteistösijoitus- ja pääomasijoitusstrategia. Johtokunta hyväksyi kiinteistösijoitusstrategian ja pääomasijoitusstrategian päivitykset vuosille 2014-2017.

Pääomasijoitukset. Johtokunta päätti uudesta toimintamallista, jossa kaikki uudet pääomasijoitukset tehdään yhden kommandiittimuotoisen rahaston kautta. Yhteistyökumppaniksi valittiin EQ Private Equity.

Kiinteistösijoitukset. Eläkerahaston johtokunta päätti tehdä 12,4 miljoonan euron sijoitussitoumuksen LähiTapiolan Asuntorahasto Prime rahastoon sekä 8 miljoonan euron sijoitussitoumuksen BPT Healthcare II rahastoon. Lisäksi eläkerahasto myi Luotsikatu 1 osakkeet. Osakekauppa liittyi Kirkkohallituksen Katajanokan toimitilojen myyntiin. Osakkeiden kauppahinta oli 6 miljoonaa euroa ja täytäntöönpanopäivä on 1.9.2014.

Vaikuttamistapaukset. Eläkerahasto osallistuu vaikuttamiskeskusteluihin kaikkien hälyttävien normirikkomustapauksien kanssa vastuullisen sijoittamisen konsultin Ethix SRI Advisorsin palvelun kautta. Keskeisiä vaikuttamisteemoja ovat olleet ihmisoikeusasiat, ympäristöasiat ja yritysten vastuullinen toiminta kehitysmaissa. Lisäksi eläkerahasto osallistui aktiivisesti omistamiensa kotimaisten yhtiöiden yhtiökokouksiin ja yrityskeskusteluihin. Vastuullisen sijoittamisen asioita on käsitelty säännöllisesti johtokunnassa vuonna 2013.

Vastuullisen sijoittamisen työryhmän toiminta. Työryhmän on kokoontunut vuoden aikana kolme kertaa. Ryhmän tehtävänä on tukea kirkon eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen kehittämistä. Työryhmään kuuluvat: Leena Rantanen (puheenjohtaja), Pasi Strömberg, Ira van der Pals, Ilkka Sipiläinen, Anna Hyske, Mika Kuisma, Antti Savilaakso, Magdalena Lönnroth sekä Iris Kivimäki.

Eläkejärjestelmän rahoitusryhmän asettaminen. Työryhmän tehtävänä on seurata kirkon eläkerahaston riittävyyttä ja valmistella vuosittain esitys johtokunnalle seuraavana vuonna perittävän työnantajan eläkemaksun ja eläkerahastomaksun suuruudesta. Työryhmään kuuluvat: Leena Rantanen (puheenjohtaja), Pasi Strömberg, Ira van der Pals, Juha Tuohimäki, Heikki Hiilamo, Roman Goebel ja Jukka Piitulainen.

Salkunhoitajan vaihtuminen. Kirkon eläkerahaston salkunhoitaja ja vastuullisen sijoittamisen asiantuntijaksi palkattiin Magdalena Lönnroth. Hän aloitti tehtävässä 19.4.2013.

Pasi Strömberg
Johtokunnan puheenjohtaja

Ira van der Pals
Johtokunnan sihteeri

VASTUULLISEN SJOITTAMISEN TOIMINTAKERTOMUS 2013

Kirkon eläkerahasto on sitoutunut vastuulliseen sijoittamiseen. Uutena toimintana vuonna 2013 arvioimme sijoitustemme ilmastovaikutuksia. Lisäksi kartoitimme varainhoitajiemme aktiivisuutta erityisellä ESG-kyselylomakkeella. Vaikuttamistoiminta ja sijoittajayhteistyö Finsifissä jatkuivat keskeisinä toiminta-alueina. Kirkon vastuullisen sijoittamisen työryhmä aloitti toimintansa valmistelemalla päivitystä eläkerahaston vastuullisista sijoitusohjeista.

1 Sijoitussalkun ilmastovaikutusten arviointi

Kirkon eläkerahasto osallistui neljän muun kansainvälisen sijoittajan rinnalla osallistumaan EU:n rahoittamaan ilmastohankkeeseen (www.climate-kic.org), jossa tarkoituksena oli arvioida sijoituskohteiden ilmastovaikutuksia hiilidioksidipäästöissä mitattuna. Arviointiin kuului lisäksi Carbon Disclosure Projectin (CDP) tekemä kvalitatiivinen osio, jossa tarkasteltiin yritysten ilmastoraportointivalmiutta. Vastaavanlaisia arviointeja ei ole aikaisemmin tehty. Arvioinnissa yhdistyivät kahden merkittävän asiantuntijaorganisaation kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen analyysi.

Ilmastoarvioinnin kohteena olivat eläkerahaston suorat suomalaiset ja eurooppalaiset osakesijoitukset sekä yhdysvaltalaiset osakerahastot. Tulokset olivat positiivisia: yhteenlaskettuna eläkerahaston hiilidioksidipäästöt ovat vajaat puolet vertailuindeksin päästöistä. Eurooppalaisten osakesijoitusten hiilidioksidipäästöt olivat poikkeuksellisen alhaiset.

Suomalaiset osakesijoitukset	26 577	tCO ₂
OMX Helsinki Cap -indeksi	39 257	tCO ₂
Eurooppalaiset osakesijoitukset	4 520	tCO ₂
MSCI Europe -indeksi	19 589	tCO ₂
Yhdysvaltalaiset osakesijoitukset	8 932	tCO ₂
MSCI North America -indeksi	16 633	tCO ₂
Yhteensä Kirkon eläkerahasto	40 029	tCO ₂
Yhteensä indeksit	75 479	tCO ₂

Luku vastaa 4 milj. muovipussin tai 5700 maailman kansalaisen päästöjä

Lähde: South Pole Group 2013

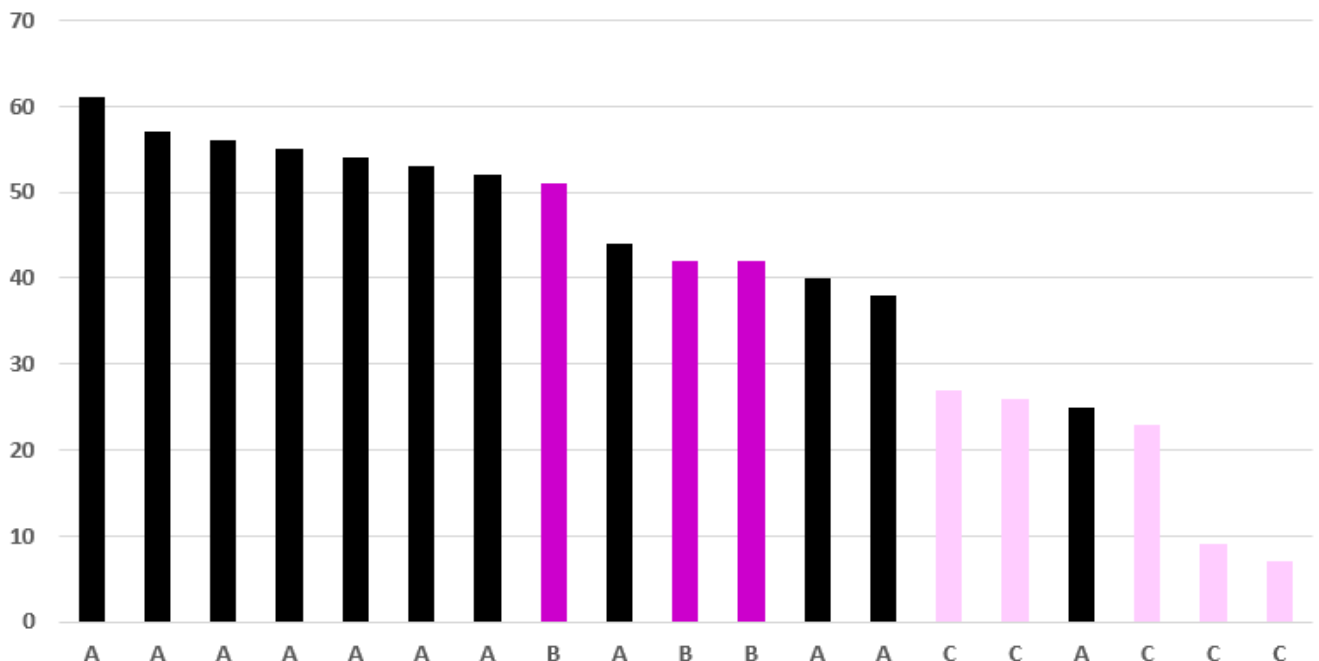
Arvioinnissa selvisi myös, että sijoitussalkun viisi merkittävintä hiilidioksidituottajaa muodostavat jopa 60-80 prosenttia kaikista hiilidioksidipäästöistä. Arvioinnin jälkeen eläkerahastolla on parempi käsitys siitä, mistä sijoitussalkun hiilidioksidipäästöt muodostuvat. Näin voimme vähentää kyseisiä sijoituksia yhteistyössä varainhoitajiemme kanssa. Lisäksi saimme arvokasta tietoa yritysten ilmastoraportoinnin tasosta, jota tulemme hyödyntämään vaikuttamiskeskusteluissa ja välittämään eteenpäin varainhoitajillemme.

2 Varainhoitajien ESG-kysely

Kirkon eläkerahasto teki ensimmäisen kerran vertailun varainhoitajiensa vastuullisen sijoittamisen aktiivisuuden tasosta. Lähetimme samanlaisen kyselylomakkeen kaikille osake- ja korkopuolen varainhoitajille. Kyselyssä oli kuusi eri osa-aluetta:

Pisteytimme kaikki vastaukset ja vertailimme varainhoitajien tuloksia keskenään kolmen eri kokoluokan mukaan: suuri kansainvälinen toimija (A), keskisuuri toimija (B), sekä pienempi ja yksittäisiin omaisuuslajeihin erikoistunut toimija (C). Maksimipisteet olivat 70. Pääasiallisesti suurimmilla toimijoilla (A) oli paremmat resurssit ja siten korkeammat pisteet vertailussa. Myös pieni varainhoitaja voi olla vastuullinen. Sitoutumista voi osoittaa monella eri tavalla ja pienellä toimijalla valttina on usein toiminnan nopeus ja joustavuus.

Eläkerahasto on jo pitkään edellyttänyt varainhoitajiltaan sitoutumista YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin (PRI). Kyselyyn osallistuneista 19 varainhoitajasta 17 ovat PRI-allekirjoittajia ja kuudellatoista varainhoitajalla on vastuullisen sijoittamisen ohjeet käytössä. Varainhoitajat pyrkivät myös omassa toiminnassaan seuraamaan vastuullisen yritystoiminnan periaatteita ja 12 varainhoitajaa kartoittavat toimintansa hiilijalanjälkeä jossain määrin.

Kaikki varainhoitajat tapaavat säännöllisesti yrityksiä ja 14 varainhoitajaa nostavat ainakin välillä ESG-asiat keskusteluun. 15 varainhoitajaa analysoi ESG-asioita sisäisesti ja/tai ostavat ESG-tietoja ulkopuoliselta palveluntarjoajalta.

Yhdysvaltalaiset varainhoitajat saivat keskimäärin alhaisimmat pisteet kyselyssä. Tämä kuvastaa hyvin alan kehityksen maantieteellisiä eroja: eurooppalaisilla varainhoitajilla on vakiintuneita toimintatapoja ja asiakaskunnalla vastaavasti laajemmat vaatimukset vastuulliseen sijoittamiseen liittyen. Suurin työskä kaikkien varainhoitajien osalta on omien resurssien järjestäminen ja osaamisen kehittäminen niin, että koko sijoitushenkilöstö on mukana tekemässä vastuullista sijoitustoimintaa ja ymmärtää, miksi sitä tehdään.

Tarkoitus on tehdä ESG-kyselystä vuosittain toistuva seurantatyökalu eläkerahastolle.

3 Vaikuttamistoiminta

Eläkerahasto tekee sekä suoraa että epäsuoraa vaikuttamista. Suorassa vaikuttamisessa keskustelemme itse yritysten kanssa ja käymme yhtiökokouksissa. Epäsuorassa vaikuttamisessa varainhoitajamme tai konsulttimme käyvät keskustelua meidän puolestamme. Suora vaikuttaminen keskittyy kotimaisiin yrityksiin, koska läheisyyden takia keskusteluyhteyden luominen on helppoa. Kansainvälisellä tasolla käytämme ulkopuolista apua.

Eläkerahasto seuloo sijoitussalkkunsu kahdesti vuodessa, jotta salkun vastuullisuudesta saadaan ajantasainen kokonaiskuva. Seulonnasta vastaa yritysvastuuanalyysiin erikoistunut tutkimus- ja konsultointiyhtiö Ethix SRI Advisors. Ethixin analyysipalvelun avulla eläkerahasto pystyi tunnistamaan sijoitussalkun kansainväliset sopimusrikkomustapaukset (ympäristönormit, ihmisoikeus, työoikeus ja korruptio) sekä kartoittamaan erityistä tarkkailua vaativat toimialat (tupakka, aseet, pornografia, alkoholi ja uhkapeli). Seulontatulokset ja niiden käsittely ovat pysyvä osa varainhoitajatapaamisiamme.

Yhtiökokousosallistuminen

Keväällä 2013 Kirkon eläkerahasto osallistui neljäntenä vuonna peräkkäin kotimaisten pörssiyhtiöiden yhtiökokouksiin. Osallistuminen tapahtui yhdessä Nordean ja Evlin kanssa, jotka vastaavat eläkerahaston suomalaisten osakemandaattien hoitamisesta. Osallistumiskriteerinä oli, että yhtiö on suomalaisen osakesalkkumme merkittävimpien omistusten joukossa tai yhtiökokouksen esityslistalla on erityisen ajankohtaisia aiheita. Eläkerahasto osallistui seuraaviin yhtiökokouksiin: Outokumpu, Cargotec, SRV, Revenio Group, Metso, UPM, PKC Group ja Affecto. Lisäksi osallistuimme Metson ja Nokian ylimääräisiin yhtiökokouksiin.

Vaikuttamiskeskustelut 2013

Vaikuttamiskeskustelut yritysten kanssa tapahtuvat kirjeiden, puhelinkonferenssien tai tapaamisten välityksellä. Vaikuttamiskeskustelun suunnitteluvaiheessa Ethix laatii listan toimenpiteistä, joita yrityksen tulisi suorittaa toimintansa puutteiden korjaamiseksi ja uusien ongelmien välttämiseksi. Toteutuneita toimenpiteitä käytetään vaikuttamiskeskustelussa edistymisen merkinä. Yritys poistuu Ethixin seurantalistalta ja vaikuttamiskeskustelu päättyy, kun kaikki toimenpiteet ovat suoritettu. Esimerkkejä eläkerahaston vaikuttamiskeskusteluista vuodelta 2013:

Ympäristönormit - OAO Lukoil, Vedanta Resources Plc ja Royal Dutch Shell
Ihmisoikeus - Alstom SA, Vale SA ja Veolia Environnement
Työoikeus - Wal-Mart ja T-Mobile US Inc
Korruptio - Hyundai Motor

Ethixin vaikuttamispalvelun piiriin kuului yhteensä 68 yritystä vuonna 2013.

Sijoittaja-aloitteet

Kansainvälisten sijoittaja-aloitteiden kautta eläkerahasto on mukana kehittämässä yritysten raportointikäytäntöjä. Vastuullisen sijoittajan suurimpia haasteita tällä hetkellä on saada luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa yritysten kestävästä toiminnasta. Eläkerahasto on mukana tukemassa Carbon Disclosure –aloitetta (CDP) vuodesta 2007 ja Water Disclosure –aloitetta vuodesta 2010. Aloitteiden tarkoitus on ohjeistaa yrityksiä luonnonvarojen ja energian kestävämpään käyttöön sekä informoida kasvihuonekaasupäästöjen ilmastovaikutuksista. Aloitteet tähtäävät lisäksi laadullisempaan yritysvastuuraportointiin ja siihen liittyvien tavoitteiden asettamiseen. Lisätietoja: www.cdp.net

4 Finsif-yhteistyö

Finsif -yhdistyksen tehtävä on edistää vastuullista sijoittamista Suomessa. Eläkerahasto on ollut mukana vaikuttamassa Finsifin toimintaan hallitusjäsenenä sekä aktiivisena työryhmjäsenenä yhdistyksen perustamisesta vuodesta 2010 lähtien. Finsif tukee eläkerahaston vastuullista sijoitustyöskentelyä keräämällä yhteen samanhenkisiä suomalaisia sijoittajia, joiden kanssa voimme vaihtaa kokemuksia ja parhaita käytäntöjä vastuulliseen sijoittamiseen liittyen. Finsif tuo ajankohtaista tietoa jäsenilleen, ja tilaisuuksissa vierailee usein kansainvälisiä asiantuntijoita.

Finsifin Pörssitalolla järjestämässä vuosiseminaarissa 28.10.2013 aiheena oli ”Kvartaalitalous: sijoittajan lyhyt ilo – omistajan pitkä vastuu”. Seminaarissa pääpuhujina olivat vastuullisen sijoittamisen uranuurtaja Dr. Raj Thamotheeram sekä filosofi ja valtiotieteen tohtori Maija-Riitta Ollilla. Finsif jakoi seminaarissa vuosittain jaettavat vastuullisen sijoittamisen tutkimusta palkitsevat stipendit. Stipendien jakamisella Finsif haluaa tukea alan tutkimusta ja edistää vastuullisen sijoittamisen tietoisuuden leviämistä Suomessa.

Finsifin jäsenille järjestettiin vuoden aikana useita tilaisuuksia. Kirkon eläkerahasto isännöi veroparatiisiaiheisen seminaarin lokakuussa. Seminaarin tarkoitus oli avata verosuunnittelukäsitettä veroasiantuntijoiden avulla ja samalla pohtia yritysten mahdollisuuksia maakohtaisesti raportoida veronmaksujaan. Sijoittajat toivovat parempaa viestintää yritysten verostrategioista sekä niihin liittyvistä rahavirroista. Lisätietoja: www.finsif.fi

5 Kirkon vastuullisen sijoittamisen työryhmä

Kirkon vastuullisen sijoittamisen työryhmä on asiantuntijaelin, joka neuvoo eläkerahaston johtokuntaa vastuullista sijoittamista ja yritysten vastuullisuutta koskevissa kysymyksissä. Työryhmä kokoontui kolme kertaa vuoden 2013 aikana. Työryhmän jäsenet ovat:

Kirkon keskusrahaston johtaja Leena Rantanen (puheenjohtaja)

Toimitusjohtaja Pasi Strömberg, ESY

Yhteiskuntatyön sihteeri ja pastori Ilkka Sipiläinen, Kirkkohallitus

Vastuullisen sijoittamisen päällikkö Anna Hyrske, Ilmarinen

Vastuullisen sijoittamisen asiantuntija Antti Savilaakso, Nordea

Erikoistutkija Mika Kuisma, Aalto Yliopisto

Tiedotuspäällikkö Iiris Kivimäki, Kirkon tiedotuskeskus

Sijoitusjohtaja Ira van der Pals, Kirkon eläkerahasto

Salkunhoitaja ja vastuullisen sijoittamisen asiantuntija Magdalena Lönnroth (ryhmän koordinaattori)

KiEL-eläkemenoennuste 2013-2083.

Risto Louhi 14.3.2014.

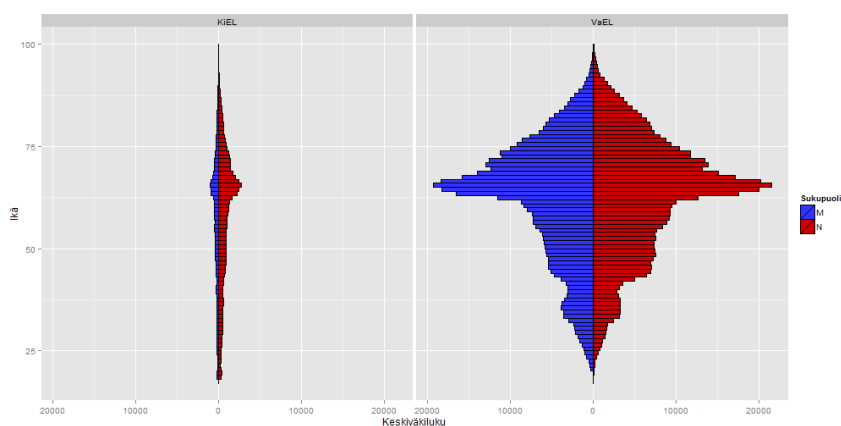

KiEL-kuolevuustutkimus.

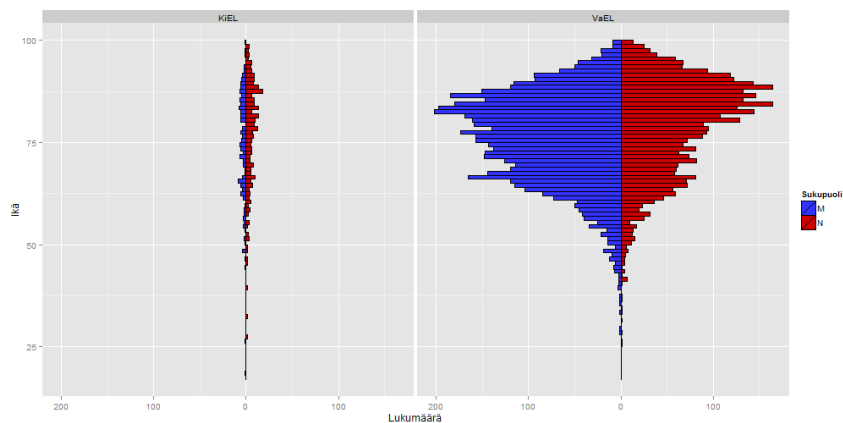
Tutkimuksen lähtökohta, tavoitteet ja odotettavissa olevat ongelmat.

- KiEL-eläkemenoa ennustettaessa on PTE-tilamallissa käytetty aikaisemmin suoraan VaEL:n siirtymätodennäköisyyksiä, myös kuolevuuden osalta.
- Tässä tutkimuksessa tavoitteena on:
 1. tutkia onko KiEL-eläkemenoa mallinnettaessa syytä siirtyä erillisiin kuolevuustodennäköisyyksiin
 2. mikäli tällainen siirtyminen näyttää perustellulta, niin lisätavoitteena on pyrkiä arviomaan KiEL-lukumääräkuolevuuden taso vuonna 2012.
- KiEL:n suhteellisen pienestä koosta johtuvasta satunnais-huojunnasta on odotettavissa ongelmia.

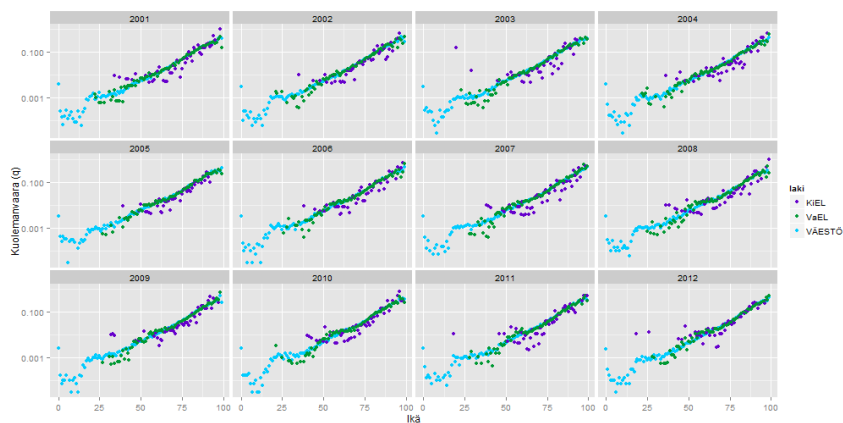
Vuoden 2012 keskiväkiluku.

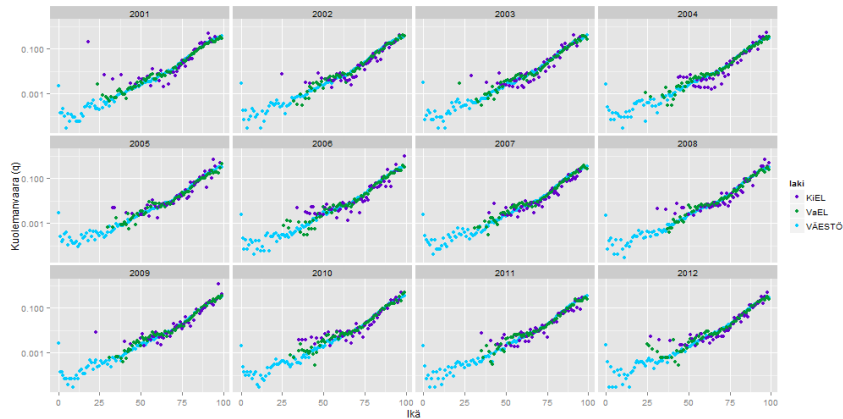
Vuonna 2012 kuolleet.

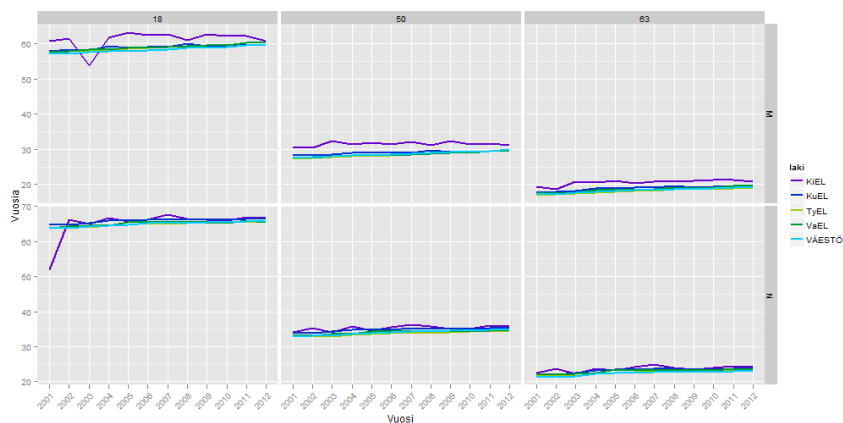
Havaitut kuolemanvaaraluvut 2001-2012, miehet.

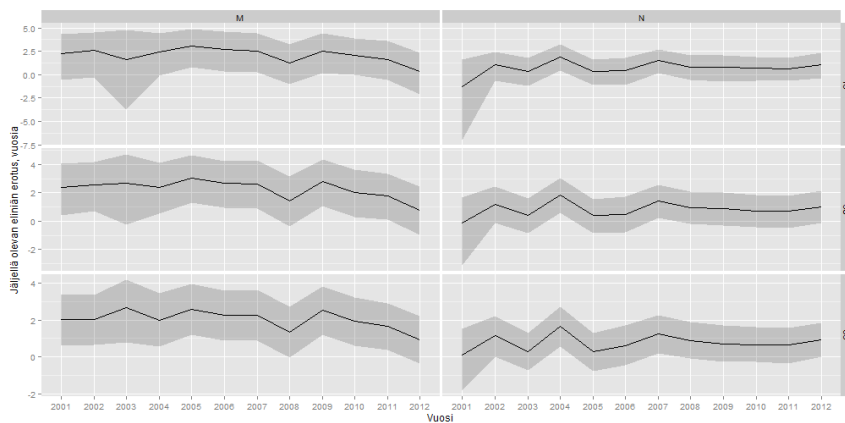
Havaitut kuolemanvaaraluvut 2001-2012, naiset.

Havaittu elinajanodote 18, 50 ja 63-vuotiaina.

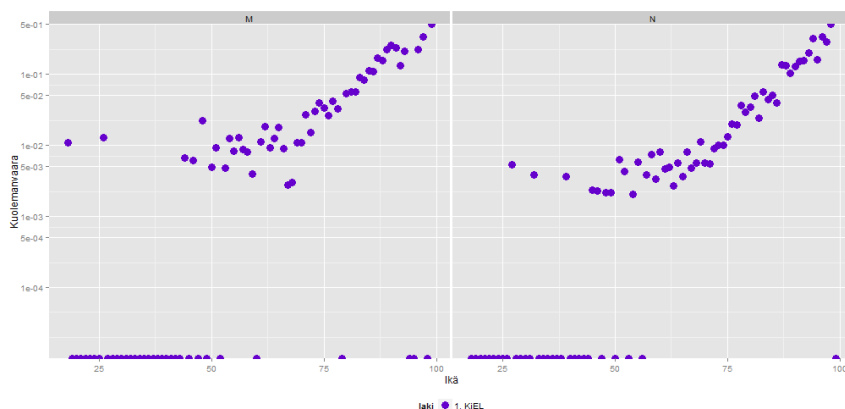

KiEL vs. VaEL, jäljellä oleva elinaika 18-, 50-, ja 63-vuotiaana, teoreettisten odotesimulaatioiden mediaani ja 95%-luottamusväli.

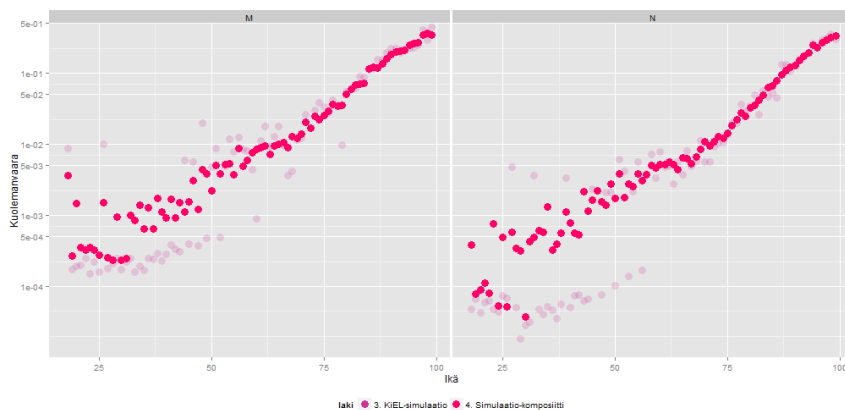
14.3.2014

Havaitut KiEL-kuolemanvaarat vuonna 2012.

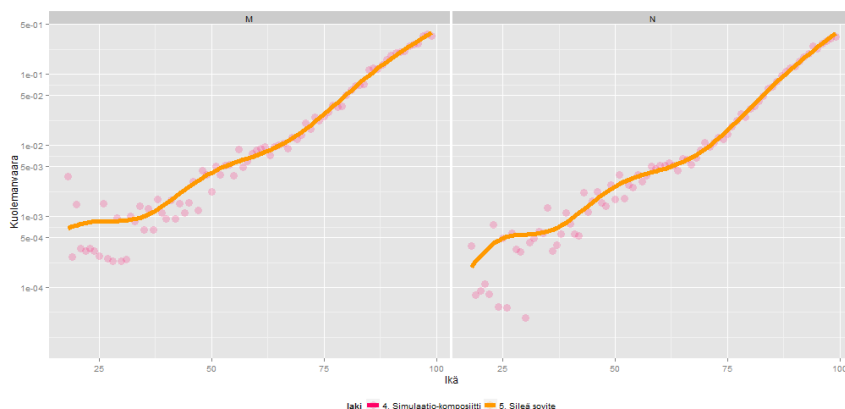

14.3.2014

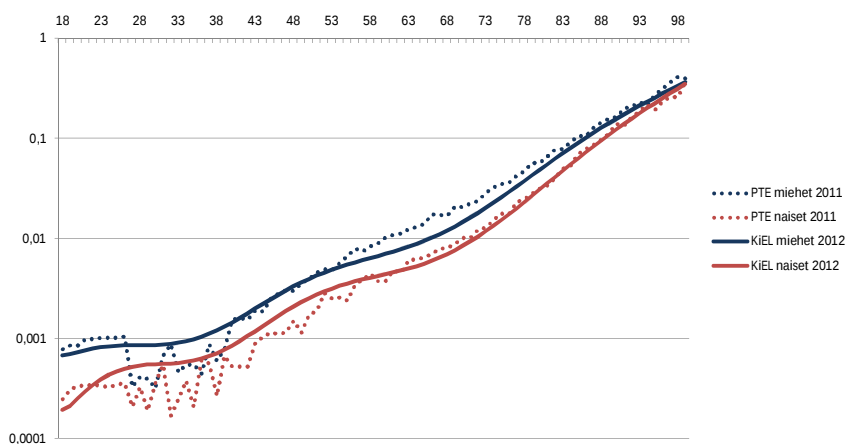
Yhdistetään eri vuosilta saadut siirretyt havainnot ikäluokittain ja lasketaan yhdistettyjen jakaumien odotusarvot.

Siirrettyjen ja yhdistettyjen kuolemanvaara-jakaumien odotusarvoihin sovitettu splini-approksimaatio.

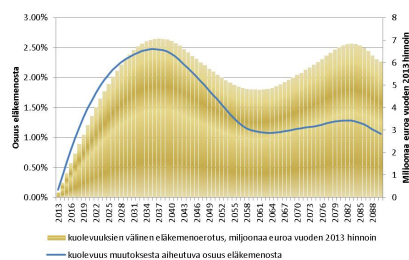

Vertailu edellisen KiEL PTE-ennusteen kuolevuuteen.

Vaikutukset eläkemenoennusteeseen.

- Tehdyn kuolevuusmuutoksen vaikutusta eläkemenoon hillitsee miesten pieni osuus vakuutetuista.
- Karkeasti arvioitu vaikutus vakiopopulaation eläkemenoon on suurimmillaan noin 2,5 prosenttia eläkemenosta.

KiEL-eläkemenoenuste 2013-2083

Lähtötilanne

- Vuoden 2012 lopussa KiEL-vakuutettuja oli lähes 20 000.
- Vapaakirjalla oli noin 77 000.
- Vanhuuseläkkeellä oli n. 8 500 henkeä.
- Työkyvyttömyyseläkkeellä oli noin 3 200 henkeä.
- Mallinnettu eläkemeno ei sisällä kuntoutusetuuksia (=kuntoutusraha) eikä ylimääräisiä eläkkeitä, mutta sisältää nettomaksun palkattomista jaksoista aiheutuvasta menosta.
- Palkattomien jaksojen kustannusten jako on mallinnettu ETK:n ennustamana osuutena palkkasummasta.

14.3.2014

Yleiset oletukset

- Kappalekuolevuutena käytetään havaintoihin perustuvaa omaa KiEL-kuolevuutta. Rahakuolevuusefektin oletetaan olevan samankaltainen kuin VaEL:ssa.
- Kuolevuuskehityksen oletetaan noudattavan ETK:n ennusteen kuolevuuskehitystä.
- KiEL-palkkojen oletetaan vuoden 2013 jälkeen kehittyvän yleisen ansiotasoindeksin mukaisesti.
- Suhteellinen ikäluokittainen rekrytointi tapahtuu vuoden 2011 PATO-aineistosta tehtyjen havaintojen mukaisesti suhteessa ETK:n väestöennusteen antamiin kohorttien kokoon.
- Ikäluokittaisten vanhuuseläkkeelle ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymistodennäköisyyksien oletetaan laskelmassa pienenevän 2 % vuodessa. Vuoteen 2083 mennessä eläkkeellesiirtymisiän odote kasvaa tämän ansiosta 2,5 vuodella.

Hintojen muutos ja ansiotasonkehitys.

- Vuosien 2013-2014 osalta oletukset seuraavat ETK:n lyhyen tähtäimen ennusteen oletuksia.

vuosi	inflaatio	ansiotaso
2013	1,6 %	2,1 %
2014	1,9 %	2,1 %
2015	1,9 %	2 %

- ETK:n pitkän tähtäimen laskelmien mukaisesti pitkän aikavälin hinta-inflaation oletetaan olevan 1,7 % (vuoden 2012 KiEL-ennusteessa oli 2 %) ja ansiotason *reaali-muutoksen* 1,6 % (oli 1,75%).

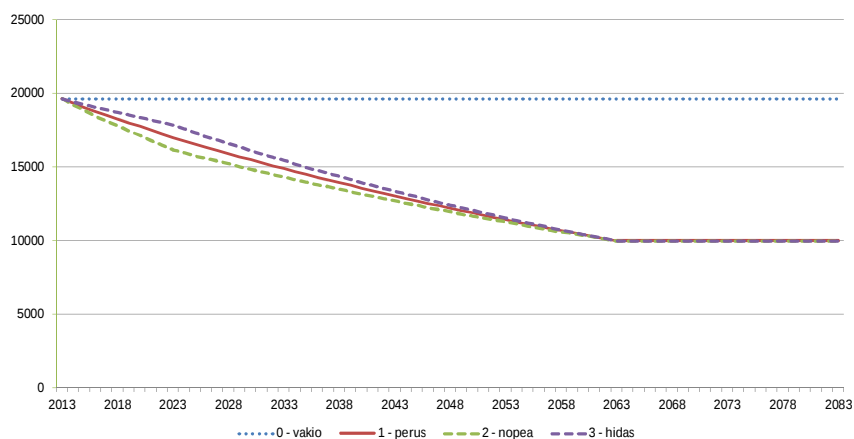
Skenaariot vakuutettujen määrän kehityksestä.

- Tilaaja määritteli skenaarion jossa kymmenen vuoden ajan rekrytoidaan vain joka toisen vanhuuseläkkeelle siirtyneen tilalle uusi työntekijä, ja tämän jälkeen annetaan työntekijämäärän laskea 10 000 vakuutettuun.
- Ennusteessa tarkasteltiin vakioskenaariota ja kolmea versiota tilaajan määrittelemästä skenaariosta

Mallin skenaariot

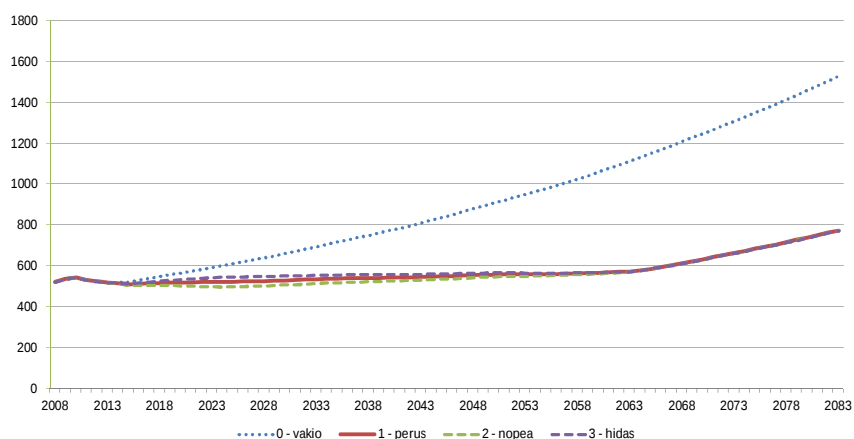
- Vakio – vakuutettujen määrä on vuoden 2013 tasolla.
- Perus – vuosina 2014-2023 korvataan puolet vanhuuseläkkeelle siirtyneistä ja 2024-2063 annetaan vakuutettujen määrän laskea 10 000 vakuutettuun
- Nopea – kuten perus, mutta 2014-2023 korvataan vain 1/3 vanhuuseläkkeelle siirtyneistä.
- Hidas – kuten perus, mutta 2014-2023 korvataan 2/3 vanhuuseläkkeelle siirtyneistä

Vakuutettujen lukumäärät eri skenaarioissa.

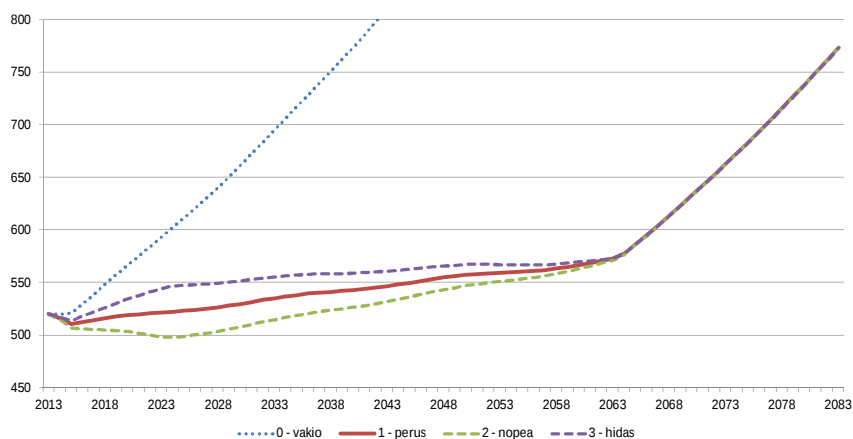
14.3.2014

KiEL-palkkasumma 2008-2083, miljoonaa euroa vuoden 2013 hinnoin.

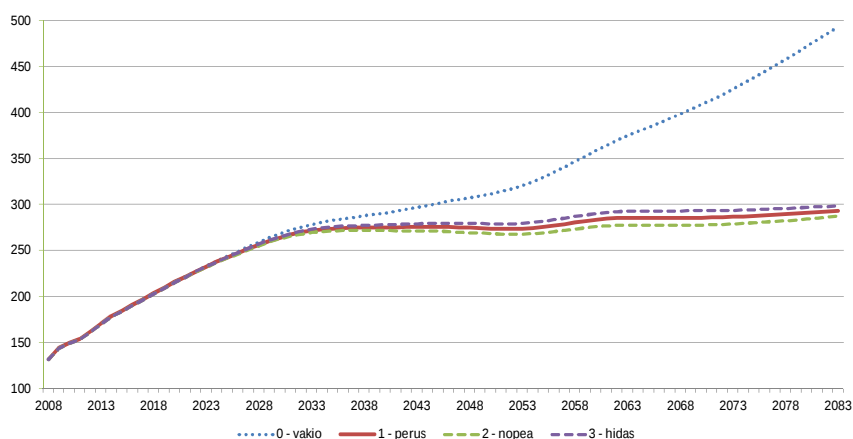
14.3.2014

KiEL-palkkasumma 2013-2083, miljoonaa euroa vuoden 2013 hinnoin.

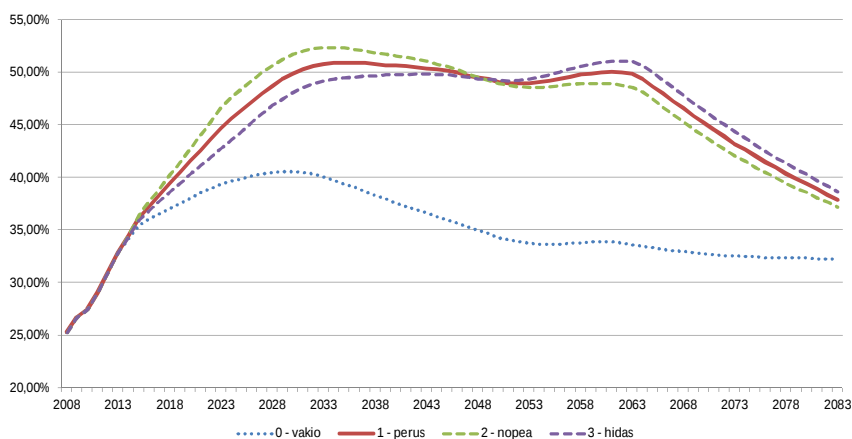
14.3.2014

KiEL-eläkemeno 2008-2083, miljoonaa euroa vuoden 2013 hinnoin.

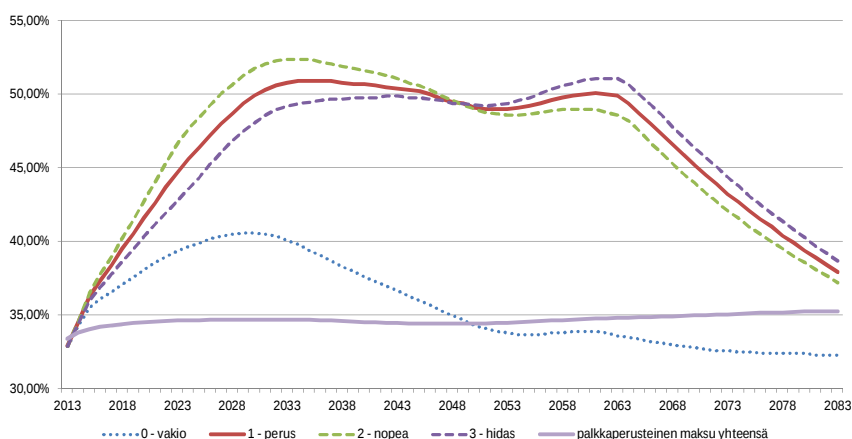
14.3.2014

KiEL-eläkemenon suhde palkkasummaan 2008-2083.

14.3.2014

Eläkemeno ja palkkaperusteinen eläkemaksutulo 28% työnantajamaksulla, prosenttia KiEL-palkkasummasta.

14.3.2014

Evangelis-luterilaisen kirkon eläkevastuu 31.12.2012

1 Eläkevastuun käsitteestä

Eläkevastuulla tarkoitetaan sitä rahamäärää, mikä tarkasteluhetkellä riittäisi tulevine sijoitustuottoineen kattamaan tarkasteluhetkeen mennessä ansaittujen eläke-etuuksien kustannukset tulevaisuudessa. Eläkevastuuseen liittyy siis aina oletus tietystä sijoitusten tuotosta. Evangelis-luterilaisen kirkon eläkevastuu kertoo, mikä on kirkon entisille ja nykyisille työntekijöilleen antaman eläkelupauksen hinta yhteensä laskentahetkellä.

Eläkevastuu riippuu valitun sijoitusten tuotto-oletuksen lisäksi myös muista valituista oletuksista, esimerkiksi siitä, miten vakuutettujen eliniän odotetaan tulevaisuudessa kehittyvän, minkä ikäisinä eläkkeelle oletetaan siirryttävän ja miten monien odotetaan jatkossa jäävän työkyvyttömyyseläkkeelle.

Eläkevastuun arvioimiseksi on tärkeää tuntee mahdollisimman tarkkaan laskentahetkeen mennessä karttuneiden eläkkeiden suuruus. Koska työssä olevat kartuttavat eläkkeitään joka vuosi ja koska eläkkeelle siirtyy uusia ihmisiä ja eläkkeeseen oikeutettuja myös kuolee, ei eläkevastuu ole vakio, vaan se muuttuu vuosittain.

Eläkevastuu koostuu korvausvastuusta ja vakuutusmaksuvastuusta. Korvausvastuulla tarkoitetaan vastuuta niistä tapauksista, joissa eläketapahuma on jo sattunut, eli alkaneiden vanhuus-, perhe-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja osa-aikaeläkkeiden pääoma-arvoa. Vakuutusmaksuvastuulla tarkoitetaan sellaisten laskentahetkeen mennessä karttuneiden eläkeoikeuksien pääoma-arvoa, joissa eläke ei ole vielä alkanut.

2 Eläkevastuun laskenta

Evangelis-luterilaisen kirkon eläkevastuu on laskettu täyden rahastoinnin periaatteen mukaisesti noudattaen soveltuvien osin Vakuutusvalvontaviraston eläkesäätiölain alaisille eläkesäätiöille antamia laskentaohjeita ja työntekijäin eläkelain (TEL) rekisteröidyn lisäeläketurvan laskuperusteita sekä evangelis-luterilaisen kirkon eläkelakia (KiEL). Lähtökohtana ovat olleet vakuutustoimessa yleisesti hyväksytyt matemaattiset mallit ja laskentaperiaatteet.

Eläkevastuu on laskettu yksilöllisesti jokaiselle KiEL:n piirissä eläkettä joskus työhistoriansa aikana kartuttaneelle henkilölle, olipa tämä jo eläk-

keellä, KiEL:n mukaisessa työssä tai työstä eronnut, mutta ei vielä eläkkeellä. Laskenta on tehty ns. prospektiivisellä menetelmällä eli laskettu jokaiselle henkilölle laskentahetkeen mennessä KiEL:n piirissä karttuneista eläkeoikeuksista pääoma-arvot diskonttaamalla tulevaisuudessa maksettavat eläkkeet laskentahetkeen. Laskennassa on käytetty TyEL-perusvakuutuksen kuolevuutta ja työkyvyttömyysalkavuuksia.

Diskonttauskorkona on käytetty 2,7 prosenttia, jonka on katsottu olevan tulevien ansiotasomuutosten ja eläkkeiden indeksikorotusten ylittävä reaalkorko. Vastaavaa korkoa käytetään myös valtion eläkelain (VaEL) mukaisen eläkevastuun laskennassa. Lisäksi laskelmissa on otettu huomioon myös elinaikakertoimen vaikutus. Laskentatuloksissa on esitetty vuoden 2012 eläkevastuu vertailun vuoksi myös 2,5 ja 3,0 prosentin diskonttauskoroilla laskettuna.

3 Laskentatulokset

3.1 Eläkevastuu 31.12.2012

Yksilöllisesti laskettu evankelis-luterilaisen kirkon eläkevastuu 31.12.2012 on

	Alkanut vastuu	Vastainen vastuu	Yhteensä
Aktiivit ja vapaakirjalaiset	0	1 979 333 043	1 979 333 043
Eläkkeensaajat	1 896 817 541	338 756 281	2 235 573 822
Yhteensä	1 896 817 541	2 318 089 324	4 214 906 865

Eläkevastuun tarkempi erittely on esitetty liitteessä 1.

Lisäksi laskelmissa on arvioitu lisäturvan osuutta eläkevastuusta. Aktiivien osalta arvio on melko tarkka, koska laskennan lähtötiedoissa oli tieto lisäturvan määrästä. Sen sijaan eläkkeensaajien osalta lisäturvan osuus eläkevastuusta on karkea arvio, koska laskentaan tarvittavia lähtötietoja ei ollut saatavissa.

3.2 Eläkevastuu 31.12.2012 vaihtoehtoisilla diskonttauskoroilla

Koron valinnalla on eläkevastuun laskennan yksittäisistä oletuksista ehkä suurin vaikutus eläkevastuun suuruuteen. Kun eläkevastuun laskennassa käytettävää korkoa kasvatetaan (ts. rahoille oletetaan korkeampi tuotto tulevaisuudessa), eläkevastuun määrä laskee ja vastaavasti korkoa alennettaessa (rahoille oletetaan pienempi tuotto tulevaisuudessa) eläkevastuun määrä kasvaa.

Alla olevassa taulukossa on evankelis-luterilaisen kirkon eläkevastuu per 31.12.2012, kun korko on 3,0 prosenttia yli etuuksien nousun

Taulukko 1: Eläkevastuu, kun diskonttauskorko on 3,0 %

	Alkanut vastuu	Vastainen vastuu	Yhteensä
Aktiivit ja vapaakirjalaiset	0	1 865 192 785	1 865 192 785
Eläkkeensaajat	1 846 138 749	321 927 776	2 168 066 525
Yhteensä	1 846 138 749	2 187 120 562	4 033 259 311

Alla olevassa taulukossa on evankelis-luterilaisen kirkon eläkevastuu per 31.12.2012, kun korko on 2,5 prosenttia yli etuuksien nousun

Taulukko 2: Eläkevastuu, kun korko on 2,5 %

	Alkanut vastuu	Vastainen vastuu	Yhteensä
Aktiivit ja vapaakirjalaiset	0	2 060 889 136	2 060 889 136
Eläkkeensaajat	1 931 989 013	350 659 673	2 282 648 686
Yhteensä	1 931 989 013	2 411 548 809	4 343 537 822

Eläkevastuun määrä kasvaa noin 7,7 prosenttia, kun diskonttauskorko alenee 0,5 prosenttiyksikköä.

3.3 Eläkevastuu 31.12.2013

Evankelis-luterilaisen kirkon eläkevastuu per 31.12.2013 on laskettu retrospektiivisesti eläkevastuusta 31.12.2012. Vuoden 2012 eläkevastuu on korkoutettu hetkelle 31.12.2013. Eläkevastuuseen on lisätty vuoden 2013 aikana karttuva vastuu ja vähennetty vuoden 2013 eläkemeno vuoden puolivälistä vuoden loppuun korkoutettuna.

Retrospektiivisellä menetelmällä saatu evankelis-luterilaisen kirkon eläkevastuu 31.12.2013 on 4 396 400 000 euroa.

1 Eläkevastuun 31.12.2012 erittely

	Alkanut vastuu	Vastainen vastuu			Yhteensä	Arvio osuudesta	lisäturvan
		Vanhuus	Työkyvyttömyys	Perhe			
Aktiivit ja vapaakirjan saaneet	0	1 694 718 018	135 538 919	149 076 106	1 979 333 043	44 932 826	2.3 %
Eläkkeensaajat							
Vanhuuseläkkeet	1 735 970 406	0	0	136 873 076	1 872 843 482	187 539 688	10.0 %
Työkyvyttömyyseläkkeet	58 250 218	159 328 869	0	11 726 429	229 305 516	11 840 274	5.2 %
Työttömyyseläkkeet	20 050	1 728 175	0	71 012	1 819 237	0	0.0 %
Osa-aika-eläkkeet	3 191 532	27 344 457	0	1 684 263	32 220 252	0	0.0 %
Perhe-eläkkeet	99 385 335	0	0	0	99 385 335	0	0.0 %
Yhteensä	1 896 817 541	188 401 501	0	150 354 780	2 235 573 822	199 379 962	8.9 %
Yhteensä	1 896 817 541	1 883 119 519	135 538 919	299 430 886	4 214 906 865	244 312 788	5.8 %

KIRKKOHALLITUS †

Asianro 2014-00151

Kirkkohallitus
Satamakatu 11
PL 185
00160 HELSINKI
Puh. 09 1802 1